

Маладзечна, Вілейка, Смаргонь, Ашмяны, Валожын, Мядзел, Астравец, Мінск

рэгіянальная газета

3 студзеня 2003 года

№ 1 (402)
Выходзіць па пятніцах

ПЛЮС Тэлетыдзень

Навіны рэгіёна

Дзяцей гадуюць таты

СМАРГОНЬ. У тэрытарыяльным цэнтры сацыяльнага абслугоўвання на даму "Цёплы дом" адбыўся першы сход бацькоў, якія адны выхоўваюць дзяцей.

Дапамагай адзінокім татам займаецца загадчыца аддзялення інфармацыі пярвічнага прыёму і аналізу Святлана Норык. На першую сустрэчу прыйшло 10 мужчын. Усяго ў раёне 49 адзінокіх бацькаў. Яны выхоўваюць 67 дзяцей ва ўзросце ад 3-х гадоў.

Ірына РАБУШКА.

Гараць Крывічы

МЯДЗЕЛ. Нядаўна ў Крывічах згарэла музычная школа, а на мінулым тыдні загаранне было яшчэ ў адной установе — бальніцы. Загарэўся будынак, што стаіць асобна ад яе асноўнага памяшкання. Там знаходзіцца зубапратэзны кабінет, кухня, склады. Добра, што ў гэтым выпадку будынак моцна не пацярпеў і ўсё абсталяванне выратавалі.

Алесь ВЫСОЦКІ.

Піяніна і 7 дываноў

МАЛАДЗЕЧНА. 27 снежня адкрыўся новы дзіцячы сад у Хвасці. Туды прыйдуць 120 малечкоў. Пакуль сад працуе не на поўную моц.

Ад аблвыканкома сад атрымаў у падарунак піяніна, ад Міністэрства адукацыі – музычны цэнтр, ад райвыканкома – 7 дываноў.

Не засталася без падарункаў і Радашкавіцкая СШ. У гэты ж дзень тут адкрыўся медыцынскі блок. Цяпер у дзяцей ёсць пакой для аздараўлення, працэдурны кабінет, басейн, лазня.

Ірына РАБУШКА

ЗАГС без вяселляў

ВІЛЕЙКА. 20 дзён у раённым ЗАГСе ніхто не будзе браць шлюб.

Апошнія 4 пары распісаліся 21 снежня 2002 года. І толькі 11 студзеня 2003 года зноў прыйдуць маладыя. Загадчыца ЗАГСа Марыя Вялічка тлумачыць гэта тым, што людзі сталі больш прытрымліваццa традыцый. А цяпер пост.

Ірына РАБУШКА.

Стаў чэмпіёнам

МЯДЗЕЛ. Мядзелец, студэнт Акадэмічнага універсітэта Валянцін Бабровіч, выйграў чэмпіянат рэспублікі па армрэслінгу сярод дарослых у вагавай катэгорыі да 65 кілаграмаў. Прычым, удалося яму стаць першым у паядынках на абедзвюх руках.

Алесь ВЫСОЦКІ.

Елачка з Папоўкі

ВАЛОЖЫН. Упершыню ў дзіцячай установе закрасавала штучная навагодняя ёлачка. І адбылося гэта не з-за недаступнасці жывой прыгажуні, а менавіта з-за прынцыпу – жывая елка павінна жыць. У дзіцячым садзе № 5, што на ўскраіне Валожына, у Папоўцы, такая прыгажуня расце ля ўваходу ўжо 11 гадоў.

Дзіцячы сад, работай якога сёння кіруе Валянціна Залеская, пабудаваны каля 20 год таму, з 1997 года ён вызначаны як базавы па экалагічнай адукацыі дашкольнікаў на Валожыншчыне.

Вельмі складана было, на думку педагогаў, з аднаго боку выхоўваць дзяцей у павазе і любові да прыроды, а з іншага – ладзіць навагоднія ранішнікі і калядкі ля ссечанай у лесе елачкі. А чаму б не паставіць дзеткам у садзе штучную ёлачку, тым больш, што побач з будынкам сада расце сапраўдная жывая прыгажуня?

На самой справе, гэтая задача не з простых. І справа не ў тым, што штучная ёлка даражэй за жывую, – урэшце, дапамагла раённая інспекцыя па навакольнаму асяроддзю і экалогіі, якая купіла дзеткам ёлку за немалыя сёння грошы – 167 тысяч рублёў. Галоўнае – атрымаць на гэта дазвол пажарных.

Існуючая практыка дазваляе ладзіць масавыя мерапрыемствы толькі з натуральнай ёлкай. Тым не менш кампраміс быў знойдзены. І не на шкоду бяспецы. У садзе дзеткі і выхавацелькі проста адмовіліся ад выкарыстання электрычных гірляндаў. Няхай жывуць елачкі ў лесе! Пажарныя далі дазвол, зразумела, пры ўмове выканання ўсіх супрацьпажарных мерапрыемстваў. Святкуюць дзеці надыход Новага года не менш радасна, чым ля ёлкі з лесу. А з жывой прыгажуняй можна пагутарыць ля ўваходу ў сад.

Выхаванцы гэтай дзіцячай установы вучацца любіць прыроду. Матэрыял пра жыццё экалагічнага сада ў Валожыне сёння можна прачытаць на 4-й старонцы.

Мікола ГАЙДУК.

130 дзетак выхоўваецца ў экалагічным дзіцячым садзе №5 Валожына. Сёлета яны, як і кожны год, упрыгожылі навагоднюю ёлку, якая расце ў двары сада. Выхаванцы старэйшай групы "Б" Дыяна Ліпніцкая, Алеся Казерская, Улада Скумс, Паліна Віршыч, Віця Голуб, Таня Бітэль і выхавальніца Марына Каранеўская ля жывой ёлкі.

Фота Аляксандра МАНЦЭВІЧА.

Навагодняя ноч

Як яе сустракаюць на чыгуначным вакзале ў Маладзечне – матэрыял Ірыны Рабушкі.

3-я старонка

Каляндар на 2003 год

"Рэгіянальная газета", кола сяброў якой пабольшала з гэтага нумара, змяшчае каляндар на 2003 год.

5-я старонка

Завяжы гальштук

У новай рубрыцы "Стыль" вы знойдзеце парады, як карыстацца такой звычайнай рэччу, як гальштук.

6-я – 7-я старонкі

Праваслаўных чытачоў нашай газеты і іх сям'і віншуе з Калядамі «Рэгіянальная газета». Жадаем вясёлых святаў і выдатнага настрою!

Каран – экспанат

МЯДЗЕЛ. У Мядзельскім музеі народнай славы рыхтуюць да акрыцця выставы "Канфесіі Мядзельшчыны". Там прадставяць экспанаты па гісторыі праваслаўя, каталіцтва, іўдзейства і ісламу.

Самы каштоўны экспанат — старадаўні Каран з XVIII стагоддзя. Належаў Каран апошняму імаму ў Мядзеле Аляксандру Адамовічу. Свяtую кнігу і некалькі рэдкіх малітоўнікаў перадала дачка імама Ева Гімбіцкая.

Алесь ВЫСОЦКІ.

Камета на Раство!

14 снежня 2002 года японскаму аматару астраноміі Кудо ўсміхнулася ўдача: ён адкрыў новую камету, якая атрымала абазначэнне

C/2002 X5 Kudo-Fujikawa.Нечакана, па меры набліжэння да Сонца, аб'ект станавіўся больш яркім, і камету можна было ўбачыць няўзброеным вокам як невялікую туманную плямку літаральна з першых дзён студзеня,вечарам, у заходняй частцы неба ў сузор'і Геркулеса на вышыні каля 30 градусаў над гарызонтам. Далей камета пераходзіць у сузор'е Арла, а пасля будзе бачна ў Казярогу на невялікай вышыні над гарызонтам. Па меры «зніжэння» вышыні каметы над гарызонтам, яе яркасць будзе імкліва павялічвацца і, згодна з прагнозам Б.Марсдэна (Доследны Цэнтр Малых Планет, Кембрыдж, штат Масачусетс, США), да канца студзеня дасягне яркасці самых яркіх зорак неба. Структуру каметы лепш за ўсё разглядаць у невялікі бінокль ці тэлескоп. Мяркуючы, у такой яркай каметы павінны з'явіцца яркі, пышны пылавы хвост, які можна бачыць нават пасля заходу каметы.

Нагадаю,што апошні раз зямляне бачылі найярчэйшыя каметы ў Хіакутаку (1996 г.) і Хейла-Бопа (1997). Адкрытая камета Кудо-Фуджыкава абяцае быць першай яркай каметай новага стагоддзя.

Іван СЯРГЕЙ, астраном-аматар, г.Маладзечна.

■ СТАРЫ АЛЬБОМ

Паміж здымкамі – 14 гадоў

МАЛАДЗЕЧНА. Верхняму здымку 14 гадоў. Сям'я Зяновічаў з Заскавічаў сустракае новы, 1989 год.

1 студзеня 1989 года ў газеце "Святло камунізму" выйшаў матэрыял "Моцная сям'я – моцная дзяржава". Вось што пісалі тады пра сям'ю Зяновічаў.

Сям'я Зяновічаў сустракае 1989 год: Саша, Людміла Іванаўна, Ганна Фёдараўна, Галя, Яўгенія Паўлаўна, Оля, Алег Барысавіч і Жэня.

Фота Міхаіла АСАЕВІЧА.

Што пра іх пісалі ў 1989 годзе

"Хто сказаў, што вялікая сям'я – гэта толькі вялікія клопаты? Паглядзіце на гэты здымак, і вы пераканаецеся, што вялікая сям'я – гэта памножаная на сем "я" радасць.

На восем – направіцьназіральны чытач. І ... прамахнецца. Бо калі ўжо быць дакладным, то множыць трэба было б на 9, таму што на здымку няма дзеда: яны з Яўгеніяй Паўлаўнай (на здымку ў цэнтры) жывуць асобна. Проста маці забегла да сына з пірагамі на "агеньчык": адведаць унукаў і свякроў Ганну Фёдараўну, на руках якой выраслі тры праўнучкі, а цяпер вось праўнук гадуецца.

Галава дома – Алег Барысавіч Зяновіч загадвае жывёлагадоўчым комплексам у калгасе "Светлы шлях". Жонка яго, Людміла, працуе тут жа лабаранткай. Старэйшыя дочкі, Волечка і Галя, – школьніцы, а пяцігадовая Жэня гаспадарыць з Ганнай Фёдараўнай дома, можа ўжо і за брацікам прыглядзець, якому праз некалькі дзён будзе 2 гады.

Трохпакаёвая кватэра, якая калісьці здавалася такой прасторнай, стала цеснаватай для сям'і Зяновічаў. І ў новым доме, будаўніцтва якога заканчваецца, для іх абсталёўваецца пяціпакаёвая кватэра."

Сучаснасць

У тым годзе сям'я пераехала ў новую кватэру. Ні мэблі, ні цацак, што на здымку, не захавалася. Дзеці выраслі. Сашу ў студзені споўніцца 16. Ён – навучэнец Ільянскага сельскагаспадарчага тэхнікума. Будзе ветэрынарным урачом. Жэня, якая на 4 гады старэйшая (на здымку крайняя справа), сёлета закончыць гэты ж тэхнікум па такой жа спецыяльнасці.

Ганна Фёдараўна Зяновіч (трэцяя злева) дажыла да 93 гадоў і пайшла з жыцця ў 1996-м ... Лічы, выгадавала Сашу з Жэняй. Любімыя ўнукі былі. Олю з Галей больш гадавала Яўгенія Паўлаўна (стаіць ля ёлкі). Тады яна працавала на ферме. Цяпер – на пенсіі. Жыве ў суседніх Конавічах. Старэйшыя дочкі – Вольга (з акардэонам) і Галя (у цэнтры побач з цацачным Дзедам Марозам) – закончылі школу. Вольга сёлета заканчвае завочна Гродзенскі педагагічны каледж. Працуе выхавальніцай у Маладзечанскім дзіцячым садзе №10. Алег Барысавіч (другі справа) зволыіўся з калгаса, бо затрымлівалі зарплату. А яго жонка Людміла Іванаўна дагэтуль працуе ў калгасе.

За гэты час сям'я Зяновічаў пашырылася. У Алега Барысавіча і Людмілы Іванаўны нарадзілася дачка Тамара, якой цяпер 10 гадоў. Людміла Іванаўна – адзіная жанчына ў Заскавічах, якая нарадзіла і выхавала пяцярых дзяцей. З'явіліся і ўнукі. Вольга і Галіна абзавяліся сем'ямі. Сын Вольгі – Уладзік – сёлета пайшоў у першы клас. У Галіны – двое дзяцей: 4-гадовы Саша і 2-гадовая Віка. Галіна цяпер у дэкрэтным адпачынку. Усе і дагэтуль жывуць разам.

Жэня закончыла музычную школу па класе скрыпкі. Вольга і Галя ігралі на баяне, акардэоне, піяніна. Тамара, акрамя агульнаадукацыйнай школы, таксама вучыцца ў музычнай. Як і Жэня, на скрыпцы. Аляксандр у музычную школу не хадзіў, але цяпер самастойна асвойвае гітару.

Усёй сям'ёй Зяновічы сабраліся толькі 31 снежня, калі прыехалі з Ільі Жэня з Сашам.

2 студзеня 2003 года. Людміла Зяновіч у рабочым кабінеце ля навагодняй ёлкі.

Фота Юрыя КАРПІЦКАГА.

Пад ёлкай усіх, як заўжды, чакалі падарункі. А сёння ў сям'і Зяновічаў – зноў свята. Дзень нараджэння адзначае Людміла Іванаўна. З чым і віншуем!

Юрый КАРПІЦКІ.

РЭПЕРТУАР Мінскага абласнога драматычнага тэатра на студзень

Запрашаем з 3 па 5 студзеня на незвычайнае навагоднюю шоу для дзяцей і бацькоў, або Казку-забаву аб дзівосных прыгодах у навагоднія святы. Пачатак у 10.00 і 13.00.

РАНІШНІЯ СПЕКТАКЛІ

21 аўторак 12.00 **"Чарадзейства ў краіне Оз"** (казка-канцэрт) Галіна Булыка

26 нядзеля 12.00 **"Тры Дзяды Марозы"** (навагодняя казка) Наталля Абрамцава

ВЯЧЭРНІЯ СПЕКТАКЛІ

9 чацвер 19.00 **"Прынц Мамабук"** (камедыя-гратэск у 2-х дзеях) Аляксей Дудараў

12 нядзеля 17.00 **"На другі дзень Сёмухі"** (сцэнічны жарт у 3-х дзеях на драматургічнай аснове "Прымакоў" Янкі Купалы) Юрый Вута

14 аўторак 19.00 **"КІМ"** (меладрама ў 2-х дзеях) Аляксей Дудараў

15 серада 19.00 **"Вечар"** (лірычная меладрама) Аляксей Дудараў

25 субота 17.00 **"Секс па перапісцы"** (трагікамедыя ў 2-х дзеях) Лявон Вашко

19 нядзеля 17.00 **"Апошняя ахвяра"** (меладрама ў 2-х дзеях) Аляксандр Астроўскі

22 серада 19.00 **"Вавілон"** (фантасмагарычная камедыя) Аляксей Дудараў

16 чацвер 19.00 **"Камедыя"** (камедыя ў 2-х дзеях паводле твораў К.Марашэўскага і Ф.Аляхновіча) Уладзімір Рудаў

31 аўторак 19.00 Прэм'ера. **"Сільвія"** (меладрама-трагікамедыя пра каханне) А.Герні

Мастацкі кіраўнік – заслужаны дзеяч культуры Рэспублікі Беларусь Мікалай МАЦКЕВІЧ.

Спаборніцтвы ў навагоднюю ноч

МАЛАДЗЕЧНА. У турыстаў з клуба "Пілігрым" ёсць цікавая традыцыя – у навагоднюю ноч праводзіць спаборніцтвы па бегу з лыжамі ў руках вакол будынка турклуба.

Пасля святочнага стала добра размяць ногі. Не была выключэннем і сёлетняя ноч. У трох групах пераможцамі сталі: Іван Бялкоў сярод дзяцей, Таццяна Роўда сярод жанчын, Павел Суднік сярод мужчын. Прызамі былі плиткі шакаладу.

Сяргей БЯЛКОЎ.

Прызёры навагодняга забегу з лыжамі ў руках члены турклуба "Пілігрым": Ян Вайшнаровіч (самы малодшы ўдзельнік спаборніцтваў), Таццяна Роўда, Павел Суднік, Іван Бялкоў.

Фота Сяргея БЯЛКОВА.

■ РАЗМОВА СА СТАРШЫНЁЙ

2003-ці – год парадку...

Наступны 2003 год аб'яўлены годам добраўпарадкавання і навядзення парадку на зямлі. Наколькі рэальна зрабіць яго такім? Карэспандэнт "Рэгіянальнай газеты" звярнуўся да кіраўнікоў райвыканкомаў рэгіёну і Маладзечанскага гарвыканкома.

ВІЛЕЙКА. Тут стане лепшым асвятленне. На дамы, касцёл, царкву, райвыканком, банк, гасцініцу, Палац культуры прыладзяць падсвечванне – усяго 70 - 80 адзінак. Эскізы ёсць. Зменіць выгляд плошча Леніна: уладкуюць дарожкі, плот, бардзюры.

Старшыня райвыканкома **Яўген Сініла** расказаў, што складзены план па стварэнні эталона комплекснага архітэктурна-мастацкага афармлення тэрыторыі цэнтра горада. За кожным аб'ектам замацаванае адказнае прадпрыемства.

Па сельскіх Саветах таксама ёсць план добраўпарадкавання. Вызначаны эталонны населены пункт – Ільдя. Яго будуць даводзіць да толку ў першую чаргу.

МАЛАДЗЕЧНА. Старшыня гарвыканкома **Мікалай Чурсін** гаворыць, што цяпер фарміруецца бюджэт на наступны год. "Калі гэта зробім, — прадаўжае М.Чурсін, — тады і ўбачым, што ў нас будзе, а што не. Пакуль усе планы без рэсурсаў".

Не раскрывае сваіх планаў і старшыня Маладзечанскага райвыканкома **Сямён Касабуцкі**. "Да 15 студзеня зацвердзім бюджэт, — кажа старшыня, — пасля можна будзе сказаць, што дакладна зробім. Цяпер размовы абстрактныя".

СМАРГОНЬ. Чакае 500-годдзя горада старшыня райвыканкома **Станіслаў Юргель**:

— Колькі трэба зрабіць! Ёсць рашэнні раённага і абласнога выканаўчых камітэтаў аб добраўпарадкаванні райцэнтра, якія павінныя выканаць да канца верасня — пачатку кастрычніка. Усё кардынальна зменіцца: ад галоўнай плошчы да ўездаў і выездаў з горада.

Старшыня запэўніў карэспандэнта, што Смаргонь стане прыгажэйшай за Маладзечна.

Добраўпарадкаванне - не кампанія, а стан... На адной з вуліц Мядзела. Фота Аляксандра МАНЦЭВІЧА.

На добраўпарадкаванне ўжо затрачана каля 150-ці мільёнаў рублеў з раённага бюджэту. Вобласць нічога не дала. Пакуль зроблена толькі 15% ад запланаваных мерапрыемстваў па добраўпарадкаванні. Але Станіслаў Юргель мяркуе, што да юбілею, які будзе святкавацца ў другой палове года, запланаванае зробяць.

МЯДЗЕЛ. Старшыня райвыканкома **Станіслаў Чарнушэвіч**:

— Абустроіць Мядзельшчыну няпроста. Гэта не проста раён, а Нарачанскі край. І работы распачалі ўжо цяпер.

Распрацаваная праграма па добраўпарадкаванні ўсіх 305-ці населеных пунктаў раёна. Не мінаюць і маленькія вёскі. Уладкавалі Папоўку каля Пузыроў. Ставяць новы плот у Брусах. Выразалі 100 тоўстых старых дрэў, у 2003 годзе заасфальтуюць дарогі.

Брусы сёлета адзначаць 60-годдзе сумнай даты. У верасні 1943 года вёску поўнасцю спалілі гітлераўцы, загубіўшы 40 чалавек. Цяпер тут жывуць у асноўным пенсіянеры.

С.Чарнушэвіч кажа, што вялікія патрабаванні прад'яўляюцца да старшыняў сельскіх Саветаў і кіраўнікоў гаспадарак. У першую чаргу – гэта тычыцца работы з людзьмі, добраўпарадкавання тэрыторый, ферм. У рабочых павінны быць і ўжо ёсць куток адпачынку: летам у кветках, а зімой – у добрых бытоўках.

Прыводзяцца у парадак звалкі – палігоны цвёрдых бытавых адходаў, ліквідуюцца сметнікі. Праца ідзе сумесна з Нацыянальным паркам. Папрыгажэла ў магазінах раёна.

АСТРАВЕЦ. Большы парадак, чым летась, хоча навесці старшыня райвыканкома **Адам Кавалька**.

Поўнасцю добраўпарадкавалі мікрараён Валадарскага, дзе жыве 5300 чалавек. Зрабілі тратуары, асвятленне. У некаторых дамах правялі кабельнае тэлебачанне. Знялі антэны, якія псуюць дахі. "Нам прыходзіцца штогод траціць каля 100 мільёнаў рублёў на іх рамонт, — гаворыць А.Кавалька. – А тэлебачанне абышлося ў 30 мільёнаў рублёў".

Сёлета зменіцца цэнтральная плошча і цэнтральныя праезды. На плошчы зробяць газоны. Убяруць з яе кіёскі і размесцяць іх кампактна па 5-8 штук. Знясуць частку драўляных дамоў. Людзям дадуць іншае жыллё. Ужо знеслі 4 дамы. Зменяцца фасады будынкаў.

ВАЛОЖЫН. Заасфальтаваць дарогі, зрабіць бардзюры, а таксама асвятленне і пасадзіць кветкі ў райцэнтры хоча старшыня райвыканкома **Іван Маркевіч**.

У вёсках памяняюць, пафарбуюць плот. Адрамантуюць будынкі сельсаветаў, кантор, дзіцячых садоў і школ.

АШМЯНЫ. Старшыня райвыканкома **Вітольд Кудырка** нічога пра свае намеры па добраўпарадкаванні не расказаў. "Навошта Маладзечну ведаць пра Ашмяны?" – не разумее старшыня.

Ірына РАБУШКА.

Новы год з агнём

МАЛАДЗЕЧНА. 31 снежня пажарнікам было не да адпачынку.

У 12 гадзін дня ў вёсцы Гарнякі Красненскага сельсавета згарэў дом. 37-гадовы мужчына, які жыў у гэтым доме, быў п'яны. Ён не пацярпеў.

Праз 8 гадзін загарэўся дом у вёсцы Новая Радашкавіцкага сельсавета. Часткова засталіся сцены. Падчас тушэння пажару знайшлі моцна абгарэлы труп. Мяркуецца, што гэта гаспадыня пенсійнага ўзросту.

Праводзіцца праверка. Прычына не ўстаноўленая.

За 13 хвілін да Новага года загарэлася кватэра па вуліцы Б.Хмяльніцкага, 9. У ёй ужо "сустракалі" свята 27-гадовы ўнук разам са сваёй 70-гадовай бабуляй. Хлопец учыніў пажар, але з хаты сышоў.

Нецвярозую бабулю выратавалі. Згарэла маёмасць.

Ірына РАБУШКА.

Навагодняя ноч на чыгуначным вакзале

МАЛАДЗЕЧНА. Звычайна навагодняя ноч на чыгуначным вакзале праходзіць ціха і спакойна, сёлетняя была не такой...

Жыццё кіпела. Людзей было шмат. Як і ў працоўны дзень. У гэтую ноч на вакзале працавалі два касіры, дзяжурная па выдачы даведак, па чалавеку ў прыёмцы-здачы багажу, медпункце, буфеце, два міліцыянеры з аддзела ўнутраных спраў на транспарце і, канешне, дзяжурная па вакзалу Ларыса Дубовік.

Дзяжурыць даводзіцца прыкладна раз у чатыры гады. Ужо 13-ы год Л.Дубовік працуе на чыгуначным вакзале. І 4-ы раз сустракае Новы год на рабочым месцы.

Свята яна не адчувае. Прызвычаілася ўжо. Толькі спаць заўсёды хочацца, асабліва пасля трох гадзін ночы. Па словах Ларысы, з 3 да 4 гадзін раніцы – самы спакойны час. Сёлета і ў гэтую гадзіну было чым заняцца.

Людзі ехалі ў Мінск і назад на апошняй і першай электрычках. Спяшаліся сярод ночы ў Брэст. А вось у Гродна і Калінінград ужо 30 снежня білетаў амаль не было. Неяк, прыпамінае Л. Дубовік, адзін толькі дзядок на вакзале быў, у Рыгу ехаў. Дык яго па гучнагаварыцелю павіншавалі. Быў вельмі задаволены. Аднойчы жанчына з двума дзецьмі не паспела на Вілейку ад'ехаць. Так і засталіся на вакзале Новы год сустракаць. Такіх пасажыраў з Новым годам павіншуюць на электронным табло.

Бліжэй да раніцы (1 студзеня) звоняць па тэлефоне і выклікаюць таксі. Альбо талончык да ўрача заказваюць, ці пытаюцца, колькі зараз часу, якая розніца з польскім часам.

Было і такое, што мужчына каля батарэі заснуў, потым прачнуўся з пытаннем, чаму ён нікуды не паехаў. Але ў дзяжурнай па вакзале адказ ёсць на ўсё.

Ірына РАБУШКА.

Дзяжурная па чыгуначным вакзале Ларыса Дубовік сустрэла на працы чацвёртую навагоднюю ноч. Фота Ірыны РАБУШКІ.

Курсы валют НБ РБ

	26.12 руб.	2.01 руб.
Долар ЗША	1919,00	1920,00
Еўра	1971,39	1993,63
Злоты	495,74	498,47
Літ	571,02	577,50
Расійскі рубель	60,36	60,41

«Вулічныя» курсы ў Маладзечне

Долар	1925/1950	1925/1950

Маладзечна

Цэны на рынку

Прадукты	Цана (руб.) 26.12	2.01
Кілбаса с/вялен., 1 кг	11470	11470
Сасіскі, 1 кг	4990	4990
Селядзец, 1 кг	2500	2500
Рыс, 1 кг	700	700
Грэчка, 1 кг	1050	1050
Цукар, 1 кг	940	940
Яйкі курыныя, 1 дзес.	1200	1200
Алей, 1 л	1600	1600
Маянэз, 200 г	450	450
Кава «Пеле, 100 г	2000	2000
Шпроты, бляшанка 160 г	620	600
Соус там.«Мінскі», 0,5 л	680	680
Цыбуля рэпчатая, 1 кг	700	700
Капуста, 1 кг	450	500
Морква, 1 кг	700	700
Лімоны, 1 кг	2000	2000
Апельсіны, 1 кг	1600	1600
Сялянскія прадукты		
Малако, 1 л	700	700
Смятана, 1 л	2000	2000
Масла, 1 кг	4000	4000
Тварог, 1 кг	2000	1800
Яйкі курыныя, 1 дзес.	1700	1700
Бульба, 1 вядро	3600	3600
Яблыкі, 1 кг	1000	1000

Расце сад у Папоўцы

ВАЛОЖЫН. Чытач можа задаць пытанне – у Папоўцы расце сад, ці ў Папоўцы ёсць дзіцячы садок? Любы адказ будзе правільным. Два дзесяцігоддзі на ўскраіне Валожына – у Папоўцы – працуе дзіцячы сад. Амаль ад дня адкрыцця яго тут расце сад з самымі рознымі пладовымі і ягаднымі кустамі. Дакладней, ён кожны год папаўняецца ўсё новымі дрэўцамі і кустамі.

Многа можна знайсці ў нас дзіцячых садкоў, дзе б на зіму нарыхтоўваліся яблыкі свайго ўраджаю, варыліся варэнні з ягад, сабраных рукамі работнікаў сада, салілісе свае агуркі? Не ведаю. Ведаю толькі дакладна, што такі сад ёсць у Валожыне. І яго работнікі не маюць сакрэтаў ад каго б там ні было.

20 год таму, калі закладваўся сад, загадчыцай была Людміла Афанасьева. Сёння пачатае Людмілай Міхайлаўнай працягвае калектыў, на чале якога Валянціна Залеская:

– Кожны год з чарнаплоднай рабіны мы варым варэнне. А сёлета урадзілі яблыкі, вішні, дык мы рабіну здавалі. І яшчэ 300 кілаграмаў сабралі ў калгасе імя 1–га Мая на здачу.

Грошы за здадзенае сад пускае на свае патрэбы. Трэба і рамонт зрабіць, і з інвентару нешта набыць. Грошы патрэбныя ўсім, вось толькі з'яўляюцца яны ад дзейнасці, якая прыносіць задавальненне выхавацелям. А выхаванцы вучацца ад старэйшых жыць з прыродай у згодзе.

Дарэчы, распараджацца грашыма тут умеюць. Летась сад атрымаў разам з Ганаровай граматай прэмію ад Мінскага абласнога камітэта па экалогіі за выхаванне дзяцей. Палову прэміі – каля 300 тысяч рублёў – аддалі на набыццё ультрагукавога інгалятара.

У планах, і вельмі блізкіх, стварэнне санаторнай групы ў садку. Там і інгалятар прыдасца. Санаторная ж група тут ствараецца невыпадкова. Шмат год тут працуе фітабар. Рэгулярна дзеткі і работнікі сада п'юць травяны чай, травы для якога нарыхтоўваюць разам.

З 1997 года тут ёсць экалагічная сцяжынка. Аб'екты мяняюцца, дапаўняюцца. Побач са сцяжынкай – агарод, фітаграда з лекавымі раслінамі, фруктовы сад з яблынямі, слівамі, вішняй, алычой, араніяй, іргой, парэчкамі, малінай, рэдкія расліны, кветкі, участкі для працы, зона адпачынку.

Будучыня ў сада ёсць. Яна ў дзецях, садзе, пасаджаным выхаванцамі і выхавацелямі, і ў любові да прыроды.

Мікола ГАЙДУК.

Трэцяе жыццё дрэва, ці Гісторыя адной бочкі

Гэта казка нарадзілася ў дзіцячым садзе №5 Валожына.

Дзесьці, калісьці са старога галінастага дуба зваліўся жолуд. Вецер аднёс яго далей, пад маладыя кусты шыпшыны. Жолуд тут і прарос. З'явіўся тоненькі кволы парастак. Яму пашанцавала – ніхто яго не зламаў, вільгаці і святла было дастаткова, ніхто не перашкаджаў расці. Парастак зусім не заўважаў часу. Сезоны змяняліся, ён падняўся намнога вышэй за сваіх суседзяў-кустоў. Маленькі парастак стаў магутным дрэвам. З яго падалі жалуды, іх з'ядалі лясныя звяры. На галінках спявалі і вілі свае гнёзды птушкі. Час ляцеў, як вясенні ветрык, хутка, весела і лёгка.

Каля Дуба бурліла жыццё: насякомыя, звяры, птушкі. Ён ніколі не быў адзін. З'явіліся новыя дрэвы, паміралі і падалі старыя.

Але аднойчы з'явіўся Чалавек. Дуб глядзеў на яго без страху, з цікавасцю і даверам. А як жа інакш? Бо ніводная жывая істота не нанесла яму шкоды. "Цудоўнае дрэва!", — стукнуў па магутнаму ствалу Чалавек. Яго пахвала была прыемнай лясному волату. Так, ён сапраўды стаў вышэйшым за ўсе дрэвы вакол. Яго ствол не мог зламаць ніякі вецер.

Казка пра бочку нарадзілася ў дзіцячым садзе №5 Валожына. Дзеці вераць у казку, таму што яна робіцца і з іх удзелам. Фота Валянціны ЗАЛЕСКАЙ.

Але на другі дзень Чалавек прыйшоў не адзін. Ва ўсіх яго спадарожнікаў у руках былі нейкія інструменты. "Мабыць, мяне будуць вывучаць, вымяраць", — падумаў Дуб. Але яго думка абарвалася ад невыноснага болю – у свол упіваліся сякеры. "О! Лепш бы я быў тонкім, крывым, выдадкам! Захапленне Чалавека прынесла мне смерць!", — і Дуб рухнуў. Ён памёр.

Яго магутны ствол пілавалі, сарвалі галлё, лісце, некуды везлі, з яго нешта майстравалі. Нічога гэтага ён не ведаў, не адчуваў. Вакол была цемната і пустата.

Але аднойчы душа Дуба прачнулася. Быў ён цяпер нізкі, пусты ўнутры, складаўся з гнутых дошчачак, сціснутых жалезнымі абручамі. Дуб-прыгажун стаў звычайнай Бочкай.

Бочка шмат падарожнічала. Яе нарэшце купілі.

Цяпер жыццё было зусім іншым: яна стаяла ў цемнаце, у падвале. Толькі зрэдку Бочку выносілі на святло – мылі, сушылі, напаўнялі агароднінай. Час спыніўся, яна жыла ад аднаго праменьчыка святла да другога. Чалавек прыходзіў, штосьці набіраў, і зноў рабілася ціха і цёмна.

Аднойчы Чалавек заўважыў, што Бочка рассохлася, стала працякаць. "Пара замяніць на новую!", — сказаў ён. Людзі вынеслі яе з падвала і сталі разглядаць. Усе гаварылі, што яна нікуды не гадзіцца і яе трэба выкінуць. "Ну, і няхай! Лепш я буду ляжаць на звалцы, чым у цёмным, адзінокім падвале", — думала Бочка. Але дзеці Чалавека вырашылі інакш.

Бочку закапалі ў зямлю між кустоў бэзу, у сярэдзіну насыпалі зямлі і пафарбавалі. Зноў людзі гаварылі, што яна прыгожая. Канешне, гэта была не натуральная прыгажосць, але ўсё ж такі... Штосьці расло ўнутры Бочкі. Гэта былі кветкі – пяшчотныя і прыгожыя. Цяпер Бочка не баялася пахвалы. Што яшчэ з ёй можа здарыцца? Яна стала Клумбай. Вакол яе бегалі дзеці, на яе любаваліся, яе даглядалі. Побач жылі птушкі і матылькі, свяціла сонца, шумеў вецер. Жыццё зноў было цікавым.

Так, Клумба разумела, што з часам струхнее, і яе спаляць. Але попел трапіць у зямлю і дасць жыццё насенню, з якога штосьці вырасце. А можа, нават дубам? Хто знае!

Налягай на вітаміны, грамада!

У медыцыну, сельскую гаспадарку, харчовую прамысловасць і побыт кожны год уводзіцца каля 5000 новых хімічных злучэнняў. Але ў некаторых з іх ёсць канцэрагенныя, мутагенныя і іншыя небяспечныя рэчывы. У сувязі з забруджваннем акаляючага асяроддзя і прадуктаў харчавання рознымі таксінамі, цяжкімі металамі ды радыенуклідамі вострa паўстае праблема абароны чалавека ад неспрыяльных экалагічных фактараў.

Забруджванне акаляючага асяроддзя наносіць шкоду нашаму арганізму. А гэта ў сваю чаргу змяняе ўмовы функцыяніравання клетак, парушае абаронныя функцыі сістэм і органаў (лімфатычнай, імуннай, печані, скуры). Адаптацыя чалавека да знешніх і ўнутраных зменлівых памяншаецца. Таму так важна шляхам ачысткі арганізма патрымліваць у норме каляклетачную прастору.

Таксама шкодзяць здароўю і радыяцыйнае выпраменьванне, радыенукліды. Гэты экалагічны фактар пачаў дзейнічаць на нас з вамі пасля аварыі на Чарнобыльскай АЭС у 1986 годзе і працягвае дзенічаць зараз. Напрыклад, выкінуты з рэактара цэзій-137 з'яўляецца хімічным аналагам калію і ўключаецца ў большасць метабалічных працэсаў арганізма. А стронцый-90 (аналаг кальцыю) фіксуецца ў кожнай тканцы, выклікаючы апраменьванне кроветворнага коснага мозга. Радыяцыйныя прадукты, трапіўшыя ў арганізм з ежай, іанізуюць малекулы вады, утвараючы доўгажывучыя небяспечныя радыкалы, якія пагражаюць нармальнаму функцыяніраванню клетачных мембран і транспарціроўцы праз іх іонаў. Пакутуюць мембраны клетак таксама і ад радыятаксінаў – яшчэ больш жывучых утварэнняў.

Навуковыя доследы паказалі, што нават пасля аднаразовага ўвядзення ў арганізм стронцыю, некаторыя змяненні ў ім адбываліся нават праз 8-11 гадоў!

Але шмат якія вітаміны (Е, С, караціноіды), што з'яўляюцца знешнімі прыроднымі кампанентамі антыаксідантнай сістэмы арганізма, могуць абараняць ад іанізуючага выпраменьвання. І яшчэ: пры радыяцыйным уздзеянні адзначаецца падзенне ў арганізме вітамінаў Е, А, В. Дадатковае ж дабаўленне іх у рацыён дае станоўчы вынік. Вітаміны таксама дапамагаюць трымаць у парадку міжклетачную прастору, у выніку чаго мембраны клетак працуюць нармальна.

Так што спажывайце пабольш вітамінных прадуктаў, назапашвайце іх на зімова-вясновы перыяд, давайце іх рэгулярна дзецям і людзям, якія аслаблены хваробай.

Алег БЯГАНСКІ.

2003 ГОД

рэгіянальная газета
222310, Маладзечна, Вялікі Гасцінец, 68а.
ТЭЛЕФОНЫ/ФАКС: (01773) 6-96-67, 5-38-41, 5-07-99.
E-mail: regionnews@promedia.by; http://regionnews.promedia.by

Мал. Андрэя Панфілава, вучня мастацкай дзіцячай школы. Маладзечна.

СТУДЗЕНЬ

ЯНВАРЬ

П		6	13	20	27
А		7	14	21	28
С	1	8	15	22	29
Ч	2	9	16	23	30
П	3	10	17	24	31
С	4	11	18	25	
Н	5	12	19	26	

ЛЮТЫ

ФЕВРАЛЬ

П		3	10	17	24
А		4	11	18	25
С		5	12	19	26
Ч		6	13	20	27
П		7	14	21	28
С	1	8	15	22	
Н	2	9	16	23	

САКАВІК

МАРТ

П		3	10	17	24	31
А		4	11	18	25	
С		5	12	19	26	
Ч		6	13	20	27	
П		7	14	21	28	
С	1	8	15	22	29	
Н	2	9	16	23	30	

КРАСАВІК

АПРЕЛЬ

П		7	14	21	28
А	1	8	15	22	29
С	2	9	16	23	30
Ч	3	10	17	24	
П	4	11	18	25	
С	5	12	19	26	
Н	6	13	20	27	

МАЙ

МАЙ

П		5	12	19	26
А		6	13	20	27
С		7	14	21	28
Ч	1	8	15	22	29
П	2	9	16	23	30
С	3	10	17	24	31
Н	4	11	18	25	

ЧЭРВЕНЬ

ИЮНЬ

П		2	9	16	23	30
А		3	10	17	24	
С		4	11	18	25	
Ч		5	12	19	26	
П		6	13	20	27	
С		7	14	21	28	
Н	1	8	15	22	29	

ЛІПЕНЬ

ИЮЛЬ

П		7	14	21	28
А	1	8	15	22	29
С	2	9	16	23	30
Ч	3	10	17	24	31
П	4	11	18	25	
С	5	12	19	26	
Н	6	13	20	27	

ЖНІВЕНЬ

АВГУСТ

П		4	11	18	25
А		5	12	19	26
С		6	13	20	27
Ч		7	14	21	28
П	1	8	15	22	29
С	2	9	16	23	30
Н	3	10	17	24	31

ВЕРАСЕНЬ

СЕНТЯБРЬ

П	1	8	15	22	29
А	2	9	16	23	30
С	3	10	17	24	
Ч	4	11	18	25	
П	5	12	19	26	
С	6	13	20	27	
Н	7	14	21	28	

КАСТРЫЧНІК

ОКТЯБРЬ

П		6	13	20	27
А		7	14	21	28
С	1	8	15	22	29
Ч	2	9	16	23	30
П	3	10	17	24	31
С	4	11	18	25	
Н	5	12	19	26	

ЛІСТАПАД

НОЯБРЬ

П		3	10	17	24
А		4	11	18	25
С		5	12	19	26
Ч		6	13	20	27
П		7	14	21	28
С	1	8	15	22	29
Н	2	9	16	23	30

СНЕЖАНЬ

ДЕКАБРЬ

П	1	8	15	22	29
А	2	9	16	23	30
С	3	10	17	24	31
Ч	4	11	18	25	
П	5	12	19	26	
С	6	13	20	27	
Н	7	14	21	28	

ДНІ АФІЦЫЙНЫХ СВЯТАЎ

1 студзеня – Новы год;
7 студзеня – праваслаўныя Каляды;
8 сакавіка – Дзень жанчын;
1 мая – Свята працы;
6 мая – Радаўніца;
9 мая – Дзень Перамогі;
3 ліпеня – Дзень незалежнасці Рэспублікі Беларусь;
7 лістапада – Дзень Кастрычніцкай рэвалюцыі;
25 снежня – каталіцкія Каляды

Гальштук – не проста вузел...

“Добра завязаны гальштук – гэта першы важны крок у жыцці.

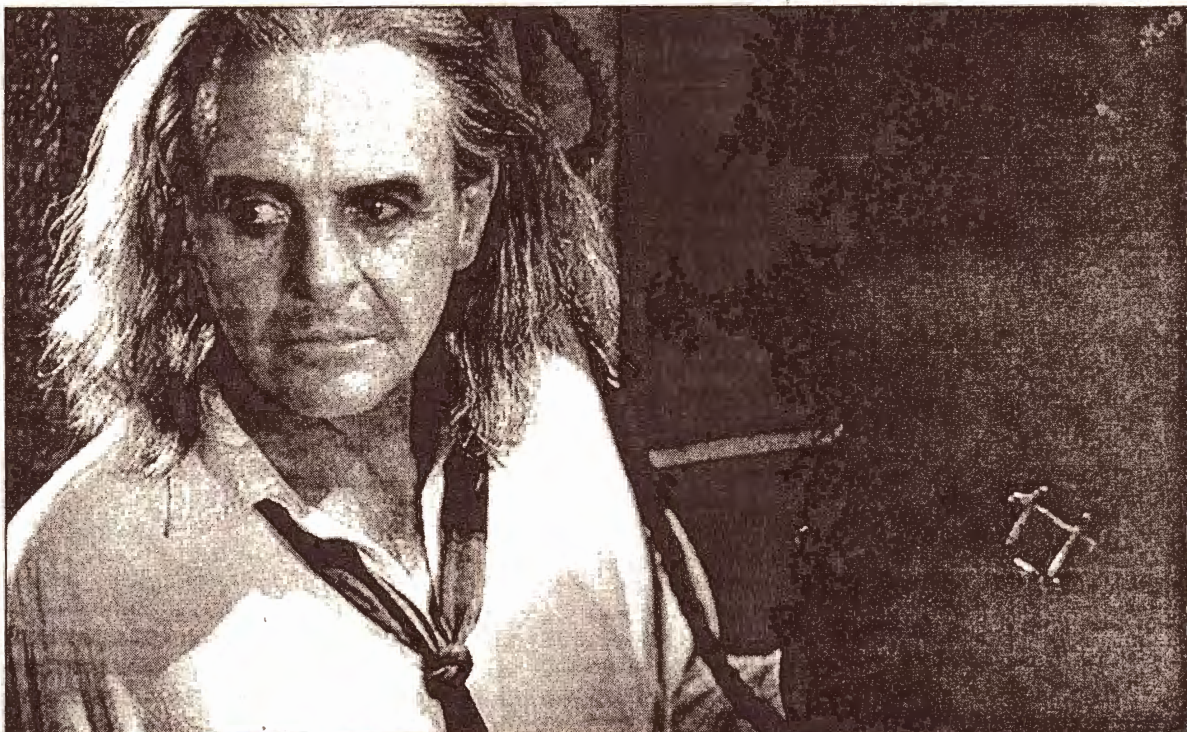
Оскар Уайльд.

“У жанчын ёсць інтуіцыя, а ў мужчын ёсць гальштукі.

Бадо Х. Хаузер.

“Гальштукі з'яўляюцца класічным элементам стылю. Нягледзячы на папулярнасць адзення для адпачынку і мноства спартыўных дэталяў у модзе, у якасці субяседнікаў мне больш падабаюцца мужчыны ў касцюмах і з моднымі гальштукамі.

Брыта Штэйльман, сучасная нямецкая дызайнер-мадэльер.

Гальштук – шыйная хусцінка – стаў аксесуарам гардэробу мужчын усяго некалькі стагоддзяў таму. Фота з архіва «РГ».

Пачалося ўсё не так даўно

Гісторыя гальштука пачалася не так даўно. У 1660 годзе пасля перамогі над турэцкімі войскамі аўстра–венгры, маршыруючы на парадзе перад каралём Францыі Людовікам XIV, павязалі паверх сваіх парадных мундзіраў нешта накшталт нашыйнага вязанага шаліка. Адгэтуль у некаторых мовах (польскай, напрыклад,) слова гальштук гучыць як "крават", маючы на ўвазе паходжанне ад слова "Kroatia" (Харватыя), якім у той час называлася тэрыторыя Аўстра–Венгрыі. Кароль Людовік, які вельмі дбаў пра знешні выгляд свайго двара, у хуткім часе зрабіў гальштук абавязковым дадаткам строю прыдворных.

Некаторыя гісторыкі згадваюць нават Рымскую Імперыю як месца, дзе нарадзіўся гальштук. Рымскія прамоўцы нярэдка павязвалі на шыю хустку з тоўстага матэрыялу, каб засцерагчыся ад прастуды.

Неўзабаве пасля ўвядзення пры двары Людовіка гальштук апынуўся за Ла Маншам у Англіі. Аднак тады яшчэ ён не быў падобны на сучасны. Джэнтльмены, абвязаныя такім гальштукам, з цяжкасцю маглі паварочваць галаву. Але гэта мела свае добрыя бакі. Гальштук засцерагаў жыхароў туманнага Альбіёна не толькі ад холаду і сырасці, але і ад шабляў ці шпагі ў частых на той час паядынках.

У сярэдзіне 19–га стагоддзя з хустак, у якіх свабодна звісалі канцы, з'явіўся гальштук у сучасным яго разуменні. І чым больш стрыманым станавіўся мужчынскі касцюм, тым большая ўвага надавалася гальштуку — яго апошняму ўпрыгожанню. Слова гальштук нямецкага паходжання. Halstuch – шыйная хусцінка.

У пачатку 19–га стагоддзя з'явілася цэлая навука па завязванні гальштукаў, пісаліся падручнікі. Аўтарам аднаго з іх быў Бальзак.

У 19 стагоддзі гальштукі былі шаўковыя, з воўны, атласныя з рознымі ўзорамі. Гальштук, завязаны па–байранску, уяўляў сабою шырока завязаную хустку, якая не сціскала горла. "Трагічны" гальштук чорнага колеру быў прыналежнасцю жалобнага і форменнага адзення. "Вальтэр Скот" шылі з тканіны ў клетку. Белы гальштук прызначаўся для параднага адзення балаў, вечароў і ўрачыстых початкаў. Яго належала насіць з фракам або смокінгам і ні ў якім разе не з пінжаком.

Пасля з'явіліся новыя тыпы гальштукаў. Цікавая гісторыя з'яўлення гальштука "рэгат". Лічыцца, што маладыя спартсмен, не маючы багатага запасу часу для важданіны з гальштукам, разрэзаў яго ззаду, а затым прышыў пяцельку і гузічак, каб адзець зноў. Новы фасон гальштукаў прыжыўся, і цяпер такія гальштукі – неад'емная частка форменнага адзення.

У 20 стагоддзі дызайн гальштука шматкроць змяняўся. У 60–я гады былі папулярнымі вузкія скураныя і вязаныя гальштукі, у 70–я –– баль правілі буйныя фарбы шырокіх гальштукаў.

У сучаснай модзе няма чоткіх правілаў, якія вызначаюць колер, малюнак, форму і даўжыню гальштука. Крытэрыем для яго служыць толькі стыль і колер адзення, а таксама густ уладальніка. Можна выбраць гальштук у класічную палоску , а можна выбраць узор, які імітуе плямы ад піцы або супу.

Стаўленне сучасных мужчынаў да гальштукаў рознае. Некаторыя цэняць гальштук за тое, што ён дае магчымасць зразумець уласную індывідуальнасць, многія лічаць яго непазбежным злом, іншыя называюць яго "удаўкай" і стараюцца пазбавіцца ад яго пры першым зручным выпадку.

Якім ПЯРЭЧКА.

Што да чаго пасуе?

Даволі распаўсюджанае меркаванне, што гальштук падбіраецца да сарочкі. Аднак усё наадварот. Сарочка падбіраецца да гальштука.

- Гальштукі з малюнкам – да аднатонных сарочак.
- Аднатонныя гальштукі – да сарочак у клетку або палоску. Колер гальштука павінен супадаць з колерам палосак.
- Класічная камбінацыя: белая сарочка – чорны гальштук.
- З цёмным касцюмам і светлай сарочкай – цёмны гальштук у тон касцюму або сарочцы.
- З чорным касцюмам і белай сарочкай – светлы гальштук з дробным малюнкам.
- Са светлым касцюмам і цёмнай сарочкай – светлы гальштук у тон касцюму.
- Са светлай сарочкай і светлым касцюмам – гальштук таго ж тону, што і сарочка.

Вы купляеце гальштук

Якасныя шытыя гальштукі вырабляюцца з чыстага шоўку. Звычайна выраб гальштука – ручная работа. Цэняцца гальштукі еўрапейскай вытворчасці, асабліва італьянскія. Гальштукі з поліэстэра дрэнна завязваюцца і горш глядзяцца.

Уважліва агледзьце паверхню тканіны і праверце магчымы брак. Калі пакласці гальштук упоперак далоні, шырокі канец павінен звісаць у адной плоскасці, не скручваючыся. Тады ён будзе ляжаць роўна і пасля таго, як завяжаце вузел. Шоў з задняга боку павінен быць слізкім, а не жорсткім. Па ім вызначаюць гальштук ручной работы. Калі шоў жорсткі – гэта машыннае шыццё. Троху вышэй за тое месца, дзе сшытыя краі утвараюць перавернутую літару "V", знаходзіцца сцяжок, які дапамагае захаваць форму гальштука.

Правёўшы рукой па ўсім гальштуку, можна знайсці папярэчныя швы паміж рознымі кавалкамі тканіны. Высакакласныя гальштукі шыюцца з трох розных кавалкаў тканіны, большасць жа тых, што прадаецца цяпер, звычайна з двух.

Даўжыня гальштука павінна быць у межах 130 – 145 см. Даўжыня можа быць павялічаная для высокіх людзей або для вузла "Віндзар", які мае большы памер. Шырыня вызначаецца ў залежнасці ад моды. Каб заўсёды быць модным, выбірайце штосьці сярэдняе. Так для гальштука гэтая шырыня ад 7 да 9 см.

Па статыстыцы 30% мужчын носяць гальштук штодзённа, 40% – рэгулярна, 25% – толькі па святах. І толькі 5% прадстаўнікоў моцнай палавіны чалавецтва ні разу ў жыцці яго не надзявалі. Між тым, усё калісьці здараецца ўпершыню.

Догляд за гальштукам

Выконваючы нашыя парады, вы зможаце падоўжыць жыццё гальштука да 5 год.

— Ці трэба развязваць гальштук?

— Калі вы здымаеце гальштук, яго трэба развязваць. Канечне, аднойчы завязаны вузел можа праслужыць доўга, робячы добрую паслугу на раніцу гультаю. Але валокны гальштука перакручваюцца і мяняюць форму, пракладка дэфармуецца. Вынік: кожны наступны вузел усё цяжэй завязваць і гальштук трацiць знешні выгляд.

— Зразумела, цяпер я развязваю гальштук кожны вечар. Але ці правільна я гэта раблю?

— Развязваць гальштук трэба ў паслядоўнасці, адваротнай той, у якой вы завязвалі вузел. І ніяк інакш! Не выцягвайце вузкі канец гальштука! Так вы наробіце складак, гальштук робіцца пацёртым.

— Як захоўваць?

— У вісячым становішчы на гарызантальным штыры (вешалка і да т.п.). Ёсць і спецыяльныя вешалкі на адзін гальштук. Дарэчы, парада ад амерыканцаў: знялі гальштук, развязалі, павесілі на вешалку і не здымайце два–тры дні, пакуль не адвісіцца. У вас ёсць столькі гальштукаў?

— Можна мыць і прасаваць?

— Для добрага гальштука – ні тое, ні другое. Але калі вашаму гальштуку адна дарога – у смецціцу, паспрабуйце памыць і адпрасаваць. Парада: перад прасаваннем зрабіце кардонную выразку па форме гальштука і ўстаўце ўнутр.

— З'явіліся плямы...

— Сухія плямы выдаляюцца плямавыводнікам. Вадзяныя плямы можна зменшыць, пацёршы аб такую самую матэрыю, аб іншы канец гальштука, напрыклад.

— А аддаць у сухую чыстку?

— Эксперты не рэкамендуюць. Гэта вядзе да дэфармавання гальштука...

— А калі з'явіліся складкі?

— Злучыце абодва канцы. Як дзягу, абматайце вакол пальца, стараючыся не зрабіць новых складак. Здыміце з пальца і пакіньце на ноч. Пасля распусціце. Дазваляе рапрастаць не ўсім складкам, але калі хто ведае лепшы спосаб – падкажыце.

Часцей за ўсё можна сустрэць аднатонныя, чорныя гальштукі. Але звязана гэта не з нейкімі асаблівымі законамі, а элементарным нежаданнем патрапіць у няёмкае становішча: чорны гальштук падыходзіць практычна да любога касцюма або сарочкі. Аднак навошта абмяжоўваць уласную фантазію? Бо гальштук – менавіта той аксесуар, праз які вы маеце магчымасць выказаць сваю індывідуальнасць. Індывідуальная калекцыя збіраецца на працягу гадоў, карпатліва і разважліва.

Важней за касметыку

Па–сапраўднаму добры гальштук павінен быць стыльным завяршэннем дзелавога жаночага аблічча. І матэрыял пры гэтым мусіць быць натуральным: шоўк, кашамір, воўна,баваўна вышэйшага гатунку, шоўк з дадаткам ільну...

Гальштук, бадай, самая кансерватыўная частка адзення, і ад моды залежыць толькі яго памер, даўжыня і прапорцыі вузла.

Што тычыцца колеру, то звярніцеся да класічных варыянтаў. Бяспройгрышныя злучэнні чорнага і белага, белага і сіняга, жоўтага і чырвонага, чырвонага і белага. Калі сумна, выходзьце на большую прастору. Напрыклад, да сіняга пінжака і белай блузкі падыдзе не толькі сіні гальштук, але і бардовы, сіні ў белы або блакітны гарошак. У такім класічным наборы вы будзеце выглядаць і прыгожа, і прывабна, і рэспектабельна.

Для некаторых жанчын гальштук важней за касметыку. Фота з архіва «РГ».

Можаце пагуляць з кантраснымі колерамі, калі хочаце вылзеліцца з шэрай офіснай масы. Напрыклад, да таго сіняга касцюма падыдзе чырвоны або маркоўны гальштук. Плюс яркі малюнак, тканіна з бліскучым адлівам... Зразумела, што і тут, як і ва ўсім, патрэбная мера. Асабліва калі каляровая гама вашага гальштука ўступае ў канфрантацыю з колерам вашых валасоў, вачэй або макіяжу. Не трэба забывацца, што гальштук знаходзіцца даволі блізка да твару і не павінен адцягваць ад яго ўвагу.

Да таго ж у кожнай з нас ёсць любімыя колеры і такія, якія нам катэгарычна не ідуць.

Брунеткам

Так, у гардэробе брунеткі і шатэнкі добра прыжывуцца чорныя, цёмна–шэрыя, сінія ўсіх адценняў, карычневыя і аліўкавыя касцюмы і пінжакі, блузкі ад беласнежных, блакітных і ружовых да лімонных і колеру мяты. Таму і гальштукі трэба падбіраць чырвоныя, пурпурныя, сінія, тэракотавыя, зялёныя.

Бландзінкам

Бландзінкам і сівым падыходзяць касцюмы шэрыя, сінія і карычневыя рознай насычанасці, белыя, блакітныя, ружовыя і мятныя блузкі, а гальштукі ружовыя, сінія, пурпурныя, ізумрудныя, хвойныя...

Рыжым

Рыжым ідуць сінія, шэрыя, карычневыя і аліўкавыя пінжакі, блузкі колеру слановай косці, персікавыя, бэжавыя, жоўтыя, зялёныя; гальштукі – карычневыя, крыху блакітныя, колеру цэглы, аранжавыя, колеру нефрыту і бронзы, залацістыя.

Русым

Русым і залатавалосым падыходзяць спалучэнні шэрых, карычневых, пясочных, аліўкавых, сініх і колеру кавы касцюмы з белымі, крэмавымі, лімоннымі, ружовымі і блакітнымі блузкамі, а таксама фіялетавымі, індыга, блакітнымі, ружовымі, чырвонымі, пурпурнымі, белымі і бэжавымі гальштукамі.

Але ўсё гэта простыя колеры. Складаны шматколерны малюнак гальштука павінен мець у сваім складзе колер, блізкі да касцюма, а фон павінен гарманіраваць з блузкай. Касцюмы ў клетку ўвогуле не любяць яркіх дадаткаў: да яго падыдзе гальштук спакойных адценняў. Агульнае правіла: гальштук павінен перабіваць малюнак блузкі, быць ярчэй, кідацца ў вочы, але не рэзаць іх!

Завязвай гальштук перад люстэркам! Трэніруйся падольш на першы раз. Паспрабуй перавязаць вузел вышэй або ніжэй, пакуль не ўстановіш добрую даўжыню. Надавай увагу нават дробязям. Твае намаганні ацэняць тыя, хто ведае ў гэтым толк.

Навучыся завязваць сам

Існуюць мільёны розных спосабаў завязаць гальштук! Некаторыя з іх добра падыходзяць да офіса, іншыя лепш для таварыскай сустрэчы. Гэты ўрок падрабязна патлумачыць азы завязвання гальштука і навучыць некалькім практычным спосабам. Твая сяброўка будзе проста ў захапленні, а калегі памруць ад зайздрасці.

Перш чым узяцца за справу...

Выберы гальштук, дастойны тваёй асобы, і такі, які падыходзіць да фасону твайго адзення. Паласатыя гальштукі не пасуюць да паласатых сарочак і пінжакоў. А для вельмі яркага гальштука падыдзе толькі сціплая белая або шэрая сарочка.

Якім вузлом трэба завязваць гальштук? Для шаўковых або шырокіх гальштукаў падыходзіць вузел "Віндзар". Шарсцяныя або вязаныя гальштукі вельмі грубыя для "Віндзара" – іх завязваюць "чацвяртным", каб атрымаўся вузел паменш.

Паднімаем каўнерык

Крок 1. Зашпілі гузік ля каўнерыка. Паднімі яго так, каб можна было лёгка абвязаць гальштук вакол шыі. Гэта дапаможа падагнаць размер у першы раз і не дапусціць складак.

Крок 2. Падганяем даўжыню. Возьмем стандартны гальштук. Некаторыя людзі носяць яго так, каб даўжыня абодвух канцоў была аднолькавай. На жаль, не ўсе гальштукі маюць аднолькавы размер, таму нельга прадказаць, якой даўжыні атрымаюцца канцы. Гальштук, які звісае толькі да пупка, выглядае затанным. З іншага боку, гальштук, які вісіць над штанамі, выглядае смешна. Бывае нават горш – вузкі канец даўжэй за шырокі. Нармальная даўжыня, калі гальштук ледзь дастае да спражкі дзягі.

Каб прасунуць шырокі канец праз вузел, прапіхні яго вугалок пальцам, а затым выцягні цалкам.

Вельмі складана? На шчасце, ёсць агульнае правіла. Для пачатку, абвяжы гальштук вакол шыі так, каб шоў ляжаў на каўняры. Шырокі канец павінен быць з правага боку (калі ты ляўша – то з левага). Цяпер, што тычыцца даўжыні: змясці вузкі канец непасрэдна над чацвертым гузікам сарочкі, калі лічыць зверху, і нацягні гальштук.

Яшчэ адзін спосаб – хай шырокі канец звісае ўдвая далей за вузкі. Каб праверыць, сагні шырокі канец напалам па накірунку да шыі. Ён павінен атрымацца такой самай даўжыні, што і вузкі.

«Чацвяртны»

Гэта самы хадавы тып вузла. Навучыся такому вузлу – і ты падрыхтаваны да большасці фармальных сустрэч.

Левай рукой вазьмі вузкі канец на адлегласці каля 10 сантыметраў ад шыі. Гэта месца, дзе будзе вузел. Вазьмі шырокі канец у правую руку і перакрыжуй яго з вузкім над месцам вузла. Затым прытрымай яго левай рукой.

Абгарні шырокі канец вакол вузкага, затым прасунь яго пад часткай гальштука на каўняры.

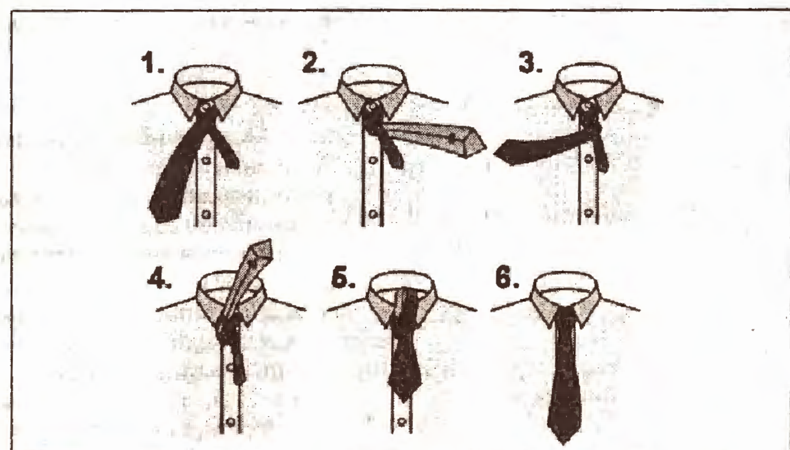
Выцягні ўвесь шырокі канец і няхай ён вісіць уніз. Цяпер прапіхні яго ў дзірку, якая ўтварылася на месцы вузла. Распраў вузел абедзвюма рукамі і падцягні яго.

Зацягвай вузел спакойна і моцна. Паглядзі на гальштук у люстэрка. Ці вісіць ён прама? Калі трэба, то зрабі вузел слабейшым і адрэгулюй даўжыню. "Чацвяртны" вузел крыху большы з аднаго боку. Ён павінен быць без камкоў і складак.

Ага, не забудзься апусціць каўнер. Прышпілі яго гузікамі, калі яны ёсць.

15–30 мінут – норма для навічка. 2–10 мінут – атрымаецца нягегла.

Вузел павінен шчыльна ляжаць якраз над першым гузікам. Гальштук, які перацягнуты, будзе спаўзаць уверх на каўнер і сціскаць горла. А вельмі аслаблены гальштук выглядае неахайна.

«Віндзар»

Гэты вузел любяць палітыкі і відныя бізнесмены. Завязваецца ён прыкладна так, як і "Чацвяртны", – проста зрабі два абароты.

Гэты вузел больш складана зацягнуць, таму дзейнічай павольней і будзь гатовы, каб аслабляць вузел і перазацягваць яго. У рэшце рэшт, "Віндзар" – гэта вялікі вузел, таму на яго спатрэбіцца больш часу.

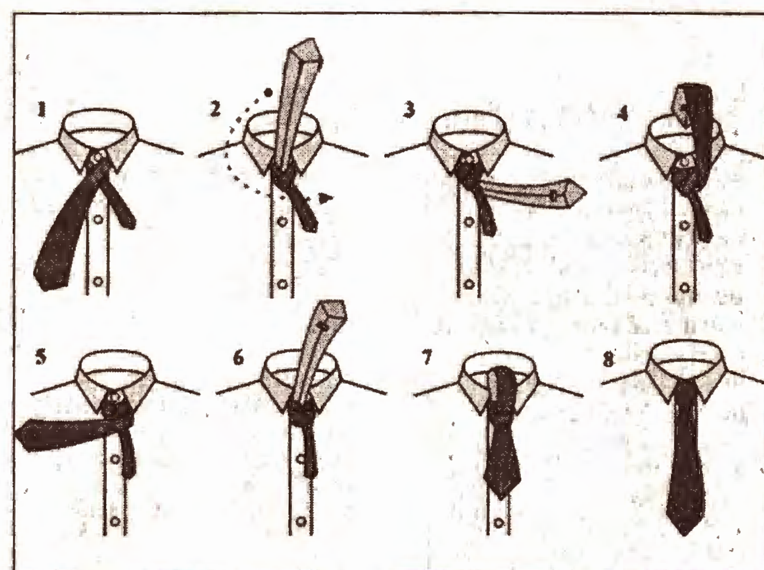
Вазьмі вузкі канец левай рукой на адлегласці прыкладна 5 см ад шыі. У гэтым месцы будзе вузел. Цяпер шырокі канец правай рукой прыкладзі зверху да гэтага месца.

Абгарні шырокі канец пад вузкім, затым прадзень праз "шыйны" участак.

Абярні шырокі канец яшчэ раз праз "шыйны" участак, але на гэты раз – з іншага боку. Цяпер прапіхні яго ў дзірку, якая ўтварылася.

Зацягвай вузел вельмі асцярожна. Гэта вельмі важна. Спачатку зацягні вузел, затым падцягні яго да каўняра.

Калі ты дзейнічаў па інструкцыі і нічога не атрымалася – не адчайвайся. Паслаб вузел, распрастай складкі, надай патрэбную форму і зноў зацягні.

Паглядзі на гальштук у люстэрка. Як ён сядзіць? Прама? Свабодны канец не вельмі доўгі або кароткі? Калі трэба, то паслаб вузел і змяні даўжыню так, каб пры зацяжцы яна стала нармальнай.

Вузел павінен быць роўным і гладкім, без складак. Зрабі так, каб гальштук вісеў прама.

Каб развязаць гальштук

Каб развязаць гальштук, не вынімай вузкі канец. Проста дзейнічай у адваротным парадку.

Якім ПЯРЭЧКА.

Я.Булгак – фотапаэт Віленшчыны

Самым цяжкім у жыцці ёсць бачанне сутнасці жыцця ўласнымі вачыма праз яго прывідныя карціны. Блукаем па свеце ў тумане прасторы і мацаем позіркам раскіданыя па паверхні таямніцы жыцця. Але часам прыходзіць момант, у які мы бачым рэчы, раней нябачныя. Расплюшчваем невідушчыя вочы, несправядліва бяздзейныя, і тут настае момант ісціны.

Ян Булгак, уступнае слова ў даведніку па Вільні.

Яніна Рушчыц. Фота Яна БУЛГАКА.

Ян Булгак нарадзіўся ў 1876 годзе на Навагрудчыне ў вёсцы Асташын. Вывучаў філалогію ў Кракаве. Заснаваў у Вільні майстроўню, мэтай якой была фотафіксацыя помнікаў архітэктуры Вільні. У ягоным доме на плацы Э. Ажэшкі захоўвалася калекцыя з 10 тысяч фотаздымкаў, з іх каля 6 тысяч — Вільні і Віленшчыны. Калекцыя амаль што цалкам згарэла ў 1944 г. Удзельнічаў у 174 міжнародных выставах. Напісаў шмат прац па тэхніцы і эстэтыцы фатаграфіі, а таксама па краязнаўчай фатаграфіі. Памёр у 1950 г. у Варшаве.

Булгак зацікавіўся фатаграфіяй выпадкова ў 1905 годзе. На яго лёсе як фатографа вельмі паўплываў наш зямляк Фердынанд Рушчыц, якога Булгак сустрэў у 1910 годзе. Рушчыц пастараўся дзеля Булгака, каб той стаў гарадскім фатографам у Вільні. Безумоўны мастацкі ўплыў Рушчыца на Булгака.

Перад тым, як заняць пасаду Віленскага фатографа, Булгак выехаў у Германію, дзе прайшоў практыку ў вядомага дрэздэнскага партрэціста Хугана Эрфурта (Hugona Erfurth), падарожнічаў таксама па розных мастацкіх суполках, дзе пазнаёміўся з сімвалістамі і імпрэсіяністамі з Францыі і Германіі. Булгак быў прадстаўніком мастацкай плыні, якая завецца піктаральнай. Гэтая плынь нарадзілася ў канцы 19–га стагоддзя, прымаючы эстэтыку імпрэсіянізму і працуючы з тэмамі пейзажу і архітэктуры.

З 1919 па 1939 год кіраваў аддзяленнем мастацкай фатаграфіі факультэта мастацтваў Віленскага універсітэта імя Стэфана Баторы. Меў вялікі ўплыў на жыццё фотамастакоў Вільні, якое цалкам прыняло погляды Булгака на мастацтва. Гэты ўплыў абумовіў развіццё фатаграфіі як мастацтва на Віленшчыне і на тэрыторыі не толькі Заходняй Беларусі, але і ўсёй дзяржавы.

Усё сваё жыццё звязаў з Вільняй і Віленшчынай, якія сталі галоўнымі тэмамі ягоных работ. Дакументаваў таксама помнікі і пейзажы іншых частак тагачаснай Польшчы. Большасць яго калекцыі паўстала ў 1912 – 1915 гадах, але нават падчас нямецкай акупацыі ў другую сусветную вайну не пераставаў фатаграфаваць. Вільню пакінуў у 1944 годзе пасля бамбардзіровак і пераехаў у Варшаву, дзе дакументаваў ваенныя разбурэнні і помнікі на захадзе Польшчы.

Яго работы адрознівае незвычайная мастацкасць, уражлівасць, пачуццё пейзажу, а таксама ўменне карыстацца святлом, якое ставарае клімат фатаграфіі.

Крытыкі і фатографы звяртаюць увагу на тое, што Вільня, сфатаграфаваная Булгаком, нагадвае разагрэты сонцам паўднёваеўрапейскі горад, няма ў ім жыцця, няма людзей, крамаў, рэстаранаў, ёсць чыстая архітэктура, галоўная тэма ягоных прац – брамы, завулкі, дахі, прырода і святло. Калі і з'яўляецца сілуэт чалавека, то падпарадкоўваецца кампазіцыі, інтэгруецца з архітэктурай.

У яго працах відавочнае захапленне амаль тэатральнай пастаноўкай кадра, адчуванне прапорцыі і прасторы, а перадусім святла, вывучэнне якога вельмі цікавіла Булгака. За фатаграфію "Радасць жыцця", якая паказвала зацэнены пакой, у які пранікаюць промні сонца, атрымаў узнагароду на Міжнародным фатаграфічным салоне ў Варшаве ў 1937 годзе.

Паводле Ганны КАНЯСТА, Інстытут Адама Міцкевіча, Польшча.

Нарачанскія краявіды

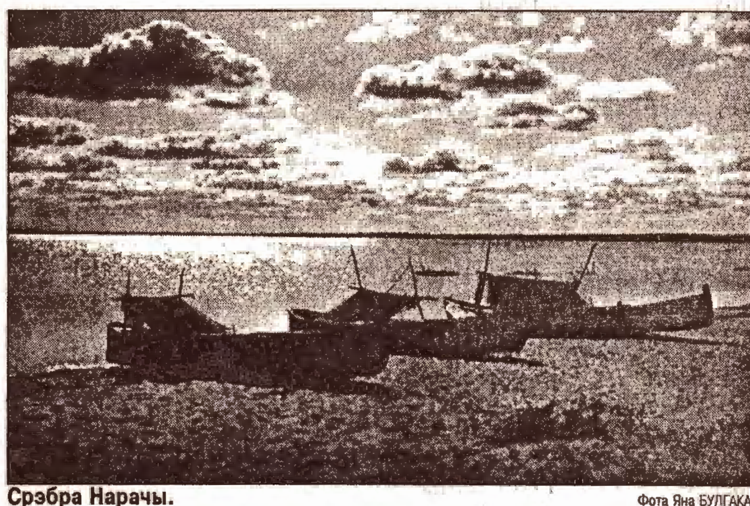
Ва ўсходнееўрапейскай фатаграфіі Ян Булгак лічыцца прызнаным майстрам краязнаўчай і этнаграфічнай фатаграфіі, які пакінуў нашчадкам сотні цудоўных фотаздымкаў з выявамі беларускіх, польскіх, літоўскіх краявідаў і з відамі розных гарадоў, мястэчак, сядзібаў. "Фатограф, падобна ўсякаму мастаку, задаецца мэтай узнавіць не самі рэчы бачнага свету, а сваё асабістае ўражанне, сваё ўспрыманне іх", — так вызначаў Ян Булгак сваё творчае крэда.

Але падуладным было яму не толькі мастацтва святлапісу. Цікава і паэтычна напісаны і ягоныя матэрыялы пра вандроўкі.

"Лес стаіць і гамоніць падаўняму, адвечны, шумны, бяздонны, як мора, а кожнае ягонае дрэва ёсць цудоўнаю праяваю жыцця, якога не выказаць словам, якое толькі сэрцам і ўяўленнем можна пачуць... А калі ўжо прыгадалі аб водах, дык колькі ж маглі б мы распавесці пра нашую свянцянска-браслаўскую поўнач, пра край тысячы азёраў, пра тую невымоўна пекную, зялёна-блакітную мазаіку ўзгорыстага краю, дзе пануюць такія магутныя воды, як Нарач, Дрысвяты, Свір, Дрывяты, Мядзел у акружэнні незлічонага меншага азёрнага люду".

Пра Нарач Ян Булгак выдаў у 1935 годзе і асобную кніжку з мноствам фатаграфій. Мела яна назву "Naracz — najwieksze jezioro w Polsce" ("Нарач — найвялікшае возера ў Польшчы"). Як напісана ў прадмове, кніга з'явілася вынікам назіранняў у час вандроўкі "па благой дарозе, якая не столькі злучае, колькі раздзяляе Вільню з Нараччу". Колькі здымкаў з гэтай кнігі і прапануем увазе чытачоў.

Алесь ВЫСОЦКІ.

Срэбра Нарачы. Фота Яна БУЛГАКА.

■ **ШТО ПРА НАС ПІСАЛІ 95 ГОД ТАМУ**

«Заштатны горад» Радашковічы

У нашым беларускім краю ёсць шмат гарадоў невяликих и мястэчэк. Яны ўсе служаць як цэнтры гандлю и хатняга рэмесла.

Некаторые мястэчки (большые) дастали названьне "заштатны горад". У таких ёсць свае гарадзкие думы, каторые, пры лепшых варунках жыцця мястэчковаго, магли бы памагчы ўсим мешчанам жыць лепей. Але цяпер ад гэтаго названьня "горад" мястэчкам вельми дрэнна прыходзицца: жыцелёў у их мала — ўсяго каля трох тысяч, а падатки и иншые ценжары накладаюцца на их так, як–бы гэта быў праўдзивы горад.

Каб паказаць прыклад, як жывуць и кольки ценжароў нясуць на сабе мястэчки на Белай Руси, апишэм тут "заштатны горад" Радашковичы (вилейск. пав. вил. губ.).

Ў Радашковичах 350 дамоў; з их 100 — "багатых" и 250 — бедных. Я сказаў "багатых", але гэта не значць, бытцам яны мели тысячы: у беларусоў кожнаго, хто заўсягды мае яду, сыты, называюць "багатыром", а бедным личыцца таки, што сягодня зьеў, ды ня ведае, ци будзе што есьци заўтра.

Радашкоўские мешчане, як и ва ўсих беларуских мястэчках, жывуць з працы сваей гэтак: хрысьцяне найбольш займаюцца, як мужыки, гаспадаркой и агародами, тольки зямли менш за мужыкоў маюць; некаторые жывуць рэмеслом, гадлююць сьвиньнями, салам. Жыды больш займаюцца гандлем, рэмеслами, а ў летку агародами, гдзе разводзяць агурки, капусту и т. п.

Як "горад", Радашковичы маюць сваю гарадзкую думу. Дума зьбирае з горада ўсе падатки гэтак: гарадзких падаткоў — 2 тысячы 415 руб. ў год, на стойку и дароги каля мястэчка — 347 руб., а казённага "налога" — 1 тысячу 162 руб. Ўсяго разам — 3 тысячы 924 руб. Куды-ж идуць гэтые грошы?

Трацяцца яны вочь гэтак: з кожнага рубля, што зьбирае дума, идзе на утрыманьне самой думы — 19 к.

на палицыю — 17,5 кап.

ў казну и на казённые патрэбы — 38,5 кап.

на выкуп гарадзкой зямли ("крулеўшчыны") — 8 кап.

для карысьци самых жыцелёў идзе — 17 кап.

Личачы па 17 кап. з рубля, на карысць и патрэбы радашкоўских мешчан прыходзицца невяликая частка гарадзких даходоў: ўсяго 536 руб. и 8 кап.

З гэтых грошэй 100 руб. аддаецца на пажарную дружыну, 100 руб. — доктару, 100 руб. — на асьвятленьне мястэчка (лятарни), 35 руб. — на папраўку моста и 201 руб. 8 кап. — на кватэру гарадзкога вучылишча.

Як видаць, то з кожнага рубля даходу 83 кап. выходзяць з мястэчка...

Пры таких законах аб думах, нашы "горады" и мястэчки, што жывуць найбольш з зямли и каля зямли, ня могуць выйсьци з беднасьци и цемнаты.

Радашковічы і сёння – заштатны горад. Фота Надзеі ЛІСАВАЙ.

Радашкоуски.

Першая Беларуская Газэта з Рысунками "Наша Нива". №1 ад 4 стычня 1908 г.

■ АГЛЯД

Спартыўнае жыццё рэгіёну праз прызму «РГ»

Гэты агляд прадстаўлены ў даволі незвычайным жанры. Падобнага, здаецца, нідзе і не сустрэнеш. Аднак на спартыўнай старонцы "РГ" мы такое аднойчы ўжо рабілі некалькі гадоў таму. Успрымаць гэты артыкул лепш як проста забаўляльны на святы. Кожная новая тэма пачынаецца з новага радку.

Мядзельскі аддзел па ФКСіТ вызначыў лепшага спартсмена раёна. Ім стаў Валянцін Бабровіч.

"Дурні" рэгіёну вызначыліся. Ад рэдакцыі "РГ" на доўгую памяць лепшаму шахматысту былі падораныя так званыя "пагоны".

На вяршыні Эльбруса.

Святлана Мазнёва: "...трэнер павінен заўсёды быць побач і дапамагчы пераадолець страх..."

...У маладзечанскім клубе спачатку тыдня адключаныя за няўплату тэлефоны.

...Маладзечанцы могуць убачыць у справе ўсіх мацнейшых на сённяшні дзень баксёраў краіны.

...Сяргей Пятроў быў аб'яўлены чэмпіёнам Беларусі.

Паралімпіяда...Бліжэй за астатніх маладзечанцаў да п'едэстала быў Васіль Шапцібой: на "дзесятцы" ён заняў 4 месца.

...У асноўным складзе растоўскага "Растсельмаша" Уладзімір Карыцька дэбютаваў у першым туры на выездзе супраць маскоўскага "Спартака".

Віктар Жукоўскі: "Сваім часам на дыстанцыях задаволены".

Людас Румбуціс: "Правядзём першы круг, а далей паглядзім".

...Маладзечна...пяты па ліку турнір па марафонскім плаванні.

...балельшчыкі маюць поўнае права чакаць новых карэнных маладзечанцаў на "паляне" гарадскога стадыёна.

...у Венгрыі нацыянальная і маладзёжная зборныя правялі кантрольныя матчы. Адзначаем дэбюты нашых землякоў Уладзіміра Карыцькі і Алега Попеля.

...Віталь Качаткоў з Маладзечна стаў чэмпіёнам краіны па шахматах у складзе клуба з Магілёва.

Гарадкі. Маладзечна...другі этап Кубка Еўропы 2002 года.

...У маладзечанскім марафоне прынялі ўдзел 42 спартсмены.

...Не прайшло і два тыдні па вяртанні з маскоўскага чэмпіянату свету ў 25-метровым басейне, як 18-гадовая маладзечанка Насця Лях зноў накіравалася ў нацыянальную зборную..."...Брас мне падабаецца. Прыгожы стыль..."

Маладзечанская КДЮСШ прафсаюзаў – выдатныя спартыўныя поспехі.

Чэмпіянат свету. Глядзіце радыё. Там прыгожа забіваюць бразільцы.

Гарадкі...Клубны чэмпіянат краіны...Ураджанні спартсменаў ад гэтага чэмпіянату самыя найлепшыя.

...Па словах Людаса Румбуціса, яго знаёмыя бізнесмены спыняюць фінансаванне клуба.

Акрабатыка. Вілейка...прайшлі міжнародныя спаборніцтвы.

Другая ліга. На полі – Галубко і Лукін.

...Генадзь Сушко дагнаў па тытулах Аляксандра Кулака.

...Валянцін Бабровіч удала выступіў на чэмпіянаце Еўропы па армрэслінгу... "...удавалася перамагаць за кошт энергіі, што ёсць у маладосці...".

Людас Румбуціс: "...Я не пакідаю за сабою попел...у нечым хачу папрасіць прабачэння ў гульцоў і ў балельшчыкаў...".

...У бельгійскі Торхау на каманды чэмпіянат свету па бегу на 100 км ездзілі маладзечанка Галіна Кавалёва і смаргонец Уладзімір Чырыца.

Сяргей Дрозд: Я марыў гуляць за "Маладзечна".

Леанід Арцем'еў: на хлебе і сале спартсмен далёка не пабяжыць.

...Аляксандр Гармаза зараз непасрэдна працуе з "Маладзечна-2000". Аляксандр Кісцень не вытрымаў нервовага напружання.

...Новы галоўны трэнер "Смаргоні" Уладзімір Уткін працаваў у многіх месцах...

...Уладзіміра Гаўрылавіча Чарнышова па праву можна назваць патрыярхам маладзечанскага футбола... "...Паўмесяца я кожную раніцу браў 50 нямецкіх ваеннапалонных, і мы зрабілі агароджу вакол стадыёна, паставілі лаўкі і невялікую арку...".

Галіна Кавалёва: з бегам па жыцці. "Хацелася добра выглядаць, чуць кампліменты..."

Футбольны клуб "Маладзечна-2000" – галоўная крыніца навінаў на спартыўную старонку "Рэгіянальнай газеты". Фота Юрыя КАРПІЦКАГА.

...А выставіць на гульню супраць "Славіі" дзевяць абаронцаў можа і аўтар гэтых радкоў. Прычым ачкоў каманда менш бы сапраўды не набрала.

...У туманнай Англіі займацца спортам модна і прэстыжна. У пастчарнобыльскай Беларусі нямала знойдзецца тых, хто не супраць пакпіць са спартсменаў-аматараў.

Сяргей Дараховіч: "...суседняя Смаргонь для сваёй каманды стварыла ў разоў дзесяць лепшыя ўмовы...".

Не стала Аляксандра Ракіцкага.

Більярд. Першы рэспубліканскі турнір у рэгіёне. У сакавіку ў Маладзечне адкрыўся клуб "Караліна".

Двухразовыя чэмпіёны свету. Станкевічу, Філіпаву яшчэ ёсць да чаго імкнуцца.

Каратэ-до...Спартсмены маладзечанскай "Сакуры" адстойвалі аўтарытэт краіны, рэкламавалі родны горад.

Другая ліга. Канстанцін Харламаў замест Руслана Лукіна.

...То сам Станіслаў Барташэвіч купляе спартыўныя прылады, то абмяняе на што.

Лакаматыў-96 – Маладзечна-2000 1:3!

...Роўны матч з "Тарпеда-МАЗам", дзе цяжка было вызначыць аўтсайдэра і аднаго з лідэраў...маладзечанцы выканалі задачу.

Міхаіл Чуковіч: "...узрасла дысцыпліна, адчуваецца рука новага трэнера...пабудавалі выдатную базу, усталявалі электроннае табло..."

Турызм. "Пілігрыму" – 25 гадоў.

Аляксандр Кісцень: «Будзе шкада згубіць каманду».

Уладзімір Карыцька: "...Мне вельмі хочацца гуляць яшчэ лепш...".

На маладзечанскім турніры перамаглі чэмпіёны СССР.

...афіцыйна запрошаны вядомы спецыяліст Вячаслаў Акшаеў.

Павел Харашэвіч: "...Грэка-рымская барацьба – гэта мая справа ў жыцці".

Падрыхтаваў Сяргей ГАЙКОВІЧ.

■ ПАРТРЭТ

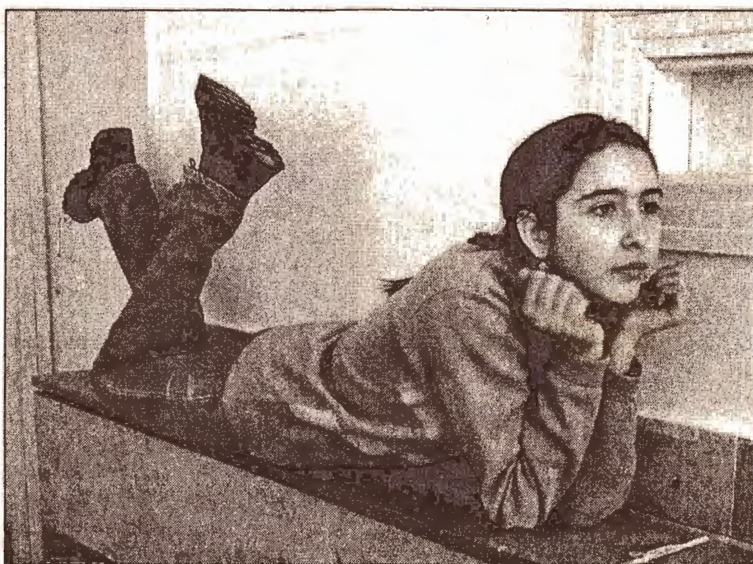
Галоўнае – не спяшацца

МАЛАДЗЕЧНА. Дзевяцікласніца Валерыя Грынкевіч выйграла снежаньскія гарадскія спаборніцтвы па шахматах сярод школьнікаў.

Паміж сабой спаборнічала 14 школ. Ад кожнай – каманда з 5 чалавек. Хлопчыкі і дзяўчынкі змагаліся асобна.

... Дзесяць ў 6 гадоў бацька навучыў Леру гуляць у шахматы. У 3-м класе хадзіла на факультатыўныя заняткі па шахматах. У 5-м класе першы раз удзельнічала ў гарадскіх спаборніцтвах і заняла 2-е месца. Лера кажа, што перамогі дастаюцца цяжка. Няма рэгулярных трэніровак і настаўніка. Калі-нікалі сходзіць у шахматны клуб. З братам-шасцікласнікам пагуляе. Апошнім часам заўважыла, што ён яе абыгрывае. З бацькам гуляе рэдка. Лера маркуе, што прайграць ёй баіцца.

На спаборніцтвы заўсёды бярэ свае шахматы. "Калі саперніс бачаць іх, — смяецца Лера, — адразу пужаюцца". Яна лічыць, што гэтая гульня для разумных. А галоўнае ў шахматах – не спяшацца. "Але маім жыццём яны не стануць", — думае Лера.

Пераможца маладзечанскага гарадскога чэмпіянату па шахматах Валерыя Грынкевіч. Фота Ірыны РАБУШКІ.

Яшчэ Валерыя 2 гады займалася бальнымі танцамі. Гаворыць, хоць цяпер магу танцаваць, вельмі ёй падабаецца. Але не хапае на ўсё часу, таму на танцы больш не ходзіць.

У 2000-м годзе яна ўдзельнічала ў гарадскім конкурсе прыгажосці "Міс Вясна-2000". Атрымала тытул віцэ-міс.

Цяпер Валерыя Грынкевіч вучыцца ў фізіка-матэматычным класе і рыхтуецца да выпускных экзаменаў.

Ірына РАБУШКА.

■ МІНІ-ФУТБОЛ

«Забудова» – «Маладзечна-2000» 3:1

МАЛАДЗЕЧНА. Для ўдзелу ў адкрытым чэмпіянаце горада сабралася 14 каманд, якія былі разбіты на тры групы.

У наступны раунд выйшлі па два лепшыя калектывы з кожнай групы. Імі сталі наступныя пары: "Маладзечна-2000" і "Пуцеец", "Забудова" і "Унікаб", ДЮСШ-86 і ЗМК. Прымалі ўдзел у турніры прадстаўнікі маладзечанскага аддзялення БелТІЗ на чале з двухразовым чэмпіёнам свету Аляксеем Філіпавым, якому прыехалі на дапамогу партнёры па зборнай валожынец Андрэй Станкевіч і двое мінчан. У барацьбе з цалкам відушчымі сапернікамі яны занялі трэцяе месца ў групе з пяці каманд.

21 снежня ішла барацьба ў дзвюх паўфінальных групах. Выніковыя становішчы.

22 снежня прайшлі стыкавыя матчы за прызавыя месцы. Трэцім стаў ЗМК, які перамог "Унікаб" 8:3.

Фінал. Забудова – Маладзечна-2000 3:1 (1:1)

Галы: Гружэўскі (1:0), Антановіч (1:1), Шэк (2:1), Янель (3:1).

"Забудова": варатар Аляксандр Мялюк, палявыя Віталь Абановіч, Валянцін Гружэўскі, Сяргей Івашкевіч, Віталь Казяк, Аляксандр Чарнель, Аляксей Шаўчэнка, Дзмітрый Шэк, Дзмітрый Янель.

"Маладзечна-2000": варатар Аляксандр Мароз, палявыя Аляксандр Альховік, Аляксей Антановіч, Сяргей Дараховіч, Сяргей Дрозд, Віталь Макрыцкі, Павел Пятроўскі, Сяргей Рысік, Дзяніс Смірноў.

Янель і Шаўчэнка паспяхова гуляюць за смаленскі "Імпульс" у чэмпіянаце Расіі па футзале. Астатнія ж гульцы каманды пачалі з 1 снежня падрыхтоўку да новага сезона ў вялікім футболе.

Праходзіў турнір у зале ЗМК. Асноўныя арганізацыйныя клопаты ўзялі на сябе Уладзімір Жукоўскі і Анатоль Ішчанка. Яны ж разам з Віктарам Бажко судзілі матчы.

Сяргей ГАЙКОВІЧ.

ВІНШАВАНКІ

Святлане Пухляковай з Маладзечна з 20-годдзем. Свецік, здароўя, шчасця і кахання жадаем табе! *Бацькі, брат, сёстры.*

Віншуем **Ніну Данілаўну Монід** з днём нараджэння! Жадаем здароўя, даўгалецця, усяго найлепшага. *Муж, дзеці, унучкі.*

Дарагія **Дзіма і Саша**! Віншую вас з Новым годам! Жадаю шчасця, здароўя і самага лепшага. *Брат Валера.*

Віншую з днём нараджэння **Ірыну Тафейку**! Жадаю моцнага здароўя, заставацца такой жа маладой. *Ала.*

Віншую **аддзел №198 з-да "Зеніт"** з Новым годам! Моцнага здароўя, шчасця, бадзёрасці, усяго найлепшага. *Валя Драгун.*

Віншуем з днём нараджэння маму і бабулю **Розу Закіраўну Драгун**! Бадзёрасці, моцнага здароўя, шчасця. *Сын, нявестка, унучка.*

Віншуем дарагую маму **Валянціну Драгун** з днём нараджэння! Здароўя, шчасця і будзь шчаслівай. *Дачка Оля і муж Сяргей.*

Дарагую дачушку **Дашачку Дарожку** віншуем з першым Новым годам! Жадаем быць здаровай і шчаслівай. *Мама і тата.*

З Новым годам віншую **сям'ю Біслюкоў** са Смаргоні! Жадаю паспяхова яго правесці, з добрым настроем. *Вікторыя.*

Любімых **мамачку і тату** віншуем з Новым годам! Жадаем моцнага здароўя, шчасця і даўгалецця. *Віка і Жэня.*

Віншуем з Новым годам і Калядамі **выкладчыкаў Беларускага тэхнікума бізнесу і права**! З павагай *група 7"Б"*.

Віншую сяброўку **Танюшу Кулік** з днём нараджэння! Жадаю здароўя, кахання, сямейнага дабрабыту, поспехаў, бадзёрасці. *Віка.*

Віншуем з днём нараджэння **Тамару Аляксандраўну Баліну**! Жадаем здароўя, шчасця, даўгалецця, удачы, бадзёрасці, сямейнага дабрабыту. *Родныя.*

Віншуем **Віку Рысік** з Новым годам! Шчасця, кахання, грошай. *Сябры.*

Тэрэзу Давідовіч з Астраўца віншую з Новым годам! Жадаю шчасця, сонца, смеху, усмешак і поспеху. *Танюха.*

Любімую сястру **Таццяну Мікалаеўну Грыб** віншую з днём нараджэння! Жадаю моцнага здароўя, шчасця, поспехаў. *Віка.*

Віншуем з Новым годам **Мікалая Васільевіча Бондара**! Жадаем доўгіх год жыцця, шчасця, здароўя. З павагай *Ірына, Мікалай.*

Віншую **Васілія Бондара** з Новым годам! Поспехаў табе у вучобе, сынок, моцнага здароўя, шчасця. *Тата.*

Віншую з Новым годам **Алену, Валерыю і Дзмітрыя Бондараў**! Шчасця, здароўя, усіх зямных даброт вам. *Тата.*

Ганну Васільеўну Міхалевіч віншуем з Новым годам! Шчасця, здароўя, доўгіх год жыцця Вам. З павагай *сям'я Бондараў* з в. Насілава.

Віншуем з Новым годам **Таццяну, Аляксандра Бондараў і іх дзетак**! Шчасця, здароўя, дабрабыту вашай сям'і. З павагай *сям'я Бондараў з в. Насілава.*

Віншуем **Пятра Завадскага** з Калядамі! Шчасця, здароўя, даўгалецця, сямейнага дабрабыту табе. *З павагай калегі.*

Віншуем з Калядамі **сям'ю Крэнць** з в. Турэц-Баяры! Жадаем шчасця, здароўя, сямейнага дабрабыту, усіх зямных даброт. *Ад Ірыны і Мікалая.*

Сям'ю Мейсакаў з в. Турэц-Баяры віншуем з Новым годам! Шчасця, здароўя, даўгалецця, сямейнага дабрабыту. *Ірына і Мікалай, в. Насілава.*

Віншуем з Новым годам **сям'ю Карніловічаў** з Вілейкі! Жадаем шчасця, здароўя, усіх зямных даброт. *Сям'я Бондараў, в. Насілава.*

Віншуем з днём нараджэння **Людмілу Васільеўну Філіпчык**! Жадаем шчасця, здароўя, кахання, удачы, поспехаў. *Сваты Куліцкія.*

Любую жоначку **Людмілу Філіпчык** віншую з днём нараджэння, Калядамі, Новым годам! Шчасця, здароўя, поспехаў. *Леанід Філіпчык.*

Любімую мамачку **Людмілу Васільеўну Філіпчык** віншуем з днём нараджэння! Жадаем здароўя, шчасця, сямейнага дабрабыту. *Кацярына і Аляксей Куліцкія.*

Любімую бабулечку і мамачку **Людмілу Васільеўну Філіпчык** віншуем з днём нараджэння, Калядамі і Новым годам! Шчасця! *Іна і Максім Савічы.*

Любімага мужа **Аляксея Куліцкага** віншую з днём нараджэння, Новым годам, Калядамі! Шчасця, кахання. *Кацярына Куліцкая.*

Куліцкага Дзімку з Вілейкі віншуем з Новым годам і Калядамі! Шчасця, здароўя, кахання, радасці, удачы. *Матуля, татуля, брат, швагерка.*

Сватоў Куліцкіх віншуем з Калядамі і Новым годам! Сямейнага дабрабыту, здароўя, шчасця, удачы. *Філіпчыкі.*

Ванду і Мікалая Куліцкіх віншуем з Калядамі і Новым годам! Здароўя, радасці, шчасця, удачы. *Каця, Лёша, Дзіма.*

Любімых **сватоў са Стаханаўскай вуліцы** віншуем з Новым годам і Калядамі! Доўгіх год жыцця, поспехаў. *Куліцкія.*

Віншуем **Іну і Максімку Савічаў** з Новым годам і Калядамі! Здароўя, шчасця, здзяйснення мар! *Кацярына і Аляксей Куліцкія.*

Людмілу і Леніда Філіпчыкаў віншуем з Калядамі і Новым годам! Здароўя, шчасця, дабрабыту, поспехаў. *Кацярына і Аляксей Куліцкія.*

Віншую з 18-годдзем **Аляксандра Ляўковіча**! Жадаю шчасця, моцнага здароўя, кахання, святочнага настрою. *Юлія Фёдараўна Ляўковіч.*

ЗНАЁМСТВЫ

Пазнаёмлюся з добрай жанчынай да 40 год. Пра сябе: 36/175, разведзены, матэрыяльна незалежны. Маладзечна-6, МС 0033116.

Разведзены мужчына 31/179/71 пазнаёміцца з дзяўчынай да 30 год для стварэння сям'і. Маладзечна-7, п/п МС 0530859.

Малады чалавек 31/182 пазнаёміцца з дзяўчынай для сур'ёзных адносін. Маладзечна-6, п/п МС 0575894.

Купон 1

рэгіянальная газета

да рубрык «Віншаванкі» і «Знаёмствы». Бясплатна змяшчаюцца тэксты аб'ёмам да 15 слоў. Ананімныя купоны не разглядаюцца. Пішыце, калі ласка, разборліва.

тэкст

прозвішча, імя, адрас (не для друку)

Звярніце ўвагу

Шаноўныя чытачы, калі вы хочаце павіншаваць знаёмых, блізкіх, то высылайце купон з разборліва напісаным тэкстам загадзя. Указвайце дату публікацыі – газета выходзіць па пятніцах. Бясплатна прымаюцца віншаванкі аб'ёмам да 15 слоў, якія паступілі ў рэдакцыю да аўторка ўключна. Зрабіце прыемнае сваім блізкім – павіншуйце іх праз газету! Калі вы хочаце размясціць аб'яву аб знаёмстве, калі ласка, указвайце адрас да запатрабавання. Бясплатна змяшчаюцца аб'явы аб знаёмстве аб'ёмам да 15 слоў. Публікуюцца па чарзе. Па-за чаргой – платна. Жадаем знайсці сваё шчасце!

Хлопчык ці дзяўчынка?

Пералік амерыканскіх памылковых уяўленняў

Грамадская арганізацыя BabyCenter, якая дапамагае сем'ям у планаванні сям'і, сабрала калекцыю памылковых спосабаў для вызначэння полу будучага дзіцяці . Спецыялісты цэнтра падкрэсліваюць, што з навуковага пункту гледжання ўсе падобныя "рэцэпты" абсалютна бессэнсоўныя.

Памылка 1. Пол будучага дзіцяці залежыць ад таго, што ядуць яго бацькі.

Для нараджэння хлопчыка трэба ўжываць у ежу больш мяса (лепш біфштэкс з крывёй), салёных закусак (чыпсы, арэшкі, абаранкі), газіраванай вады (лепш кола). Для нараджэння дзяўчынкі неабходна, каб бацькі елі больш рыбы і агародніны, як мага больш салодкага (лепш шакалад).

Памылка 2. Пол будучага дзіцяці залежыць ад таго, калі яго бацькі займаюцца сексам.

Для нараджэння хлопчыка трэба займацца каханнем ноччу, калі на небе месяц, а не поўня, па няцотных чыслах месяца. Дзяўчынка гарантаваная ў выпадку, калі каханнем займацца вечарам, пры поўні, па цотных чыслах.

Памылка 3. Пол будучага дзіцяці залежыць ад умоў, у якіх яго бацькі займаюцца сексам.

Хлопчыкі лепш атрымліваюцца ў прахалодным памяшканні. Чым вышэйшая тэмпература, тым больш шансаў, што народзіцца дзяўчынка. Паспяховае зачацце хлопчыка забяспечанае, калі муж кахае жонку мацней, чым яна яго, калі мужчына хоча дзіцяці больш, чым жанчына, калі жанчына спіць злева ад мужа, калі іх галовы строга накіраваны на поўнач... Зрабіце ўсё наадварот, і народзіцца дзяўчынка.

Памылка 4. Пол будучага дзіцяці залежыць ад душэўнага стану яго бацькоў.

Чым больш бацькі хвалююцца ў момант зачацця і на працягу першых тыдняў цяжарнасці – тым больш шансаў, што народзіцца хлопчык. Калі расслабляюцца – народзіцца дзяўчынка. Акрамя таго, рэлігійныя людзі падчас цяжарнасці чытаюць спецыяльныя малітвы, якія павінны сфарміраваць пол будучага дзіцяці.

Памылка 5. Пол дзіцяці залежыць ад многіх важных прымет.

Нараджэнне дзяўчынкі гарантаванае, калі пад падушку будучай маці пакласці ружовую стужку, цукерку ці кветачку. Для нараджэння хлопчыка пад падушкай павінны знаходзіцца больш "важныя" амулеты. На выбар – бутэлька піва ці пісталет (можна цацачны). Калі мужчына займаецца каханнем у футболцы ці кашулі – гэта дакладная прымета, што народзіцца хлопчык. Выкарыстанне духоў, араматызатараў ці дэзадарантаў павышаюць шансы на нараджэнне дзяўчынкі, расчыненае акно ці фортка – хлопчыка.

WPF.

■ ЯК ЗВАРЫШ, ТАК І З'ЯСІ

Гусь з апельсінамі

Гусь (качка), зялёныя яблыкі (лепш антонаўка), 3 апельсіны, сушаныя абрыкосы, чарнасліў, грэцкія арэхі, цыбуліна.

Тушку птушкі добра вымыць і абсушыць. Унутры і звонку пасаліць, папярчыць, пасыпаць салодкім чырвоным перцам-папрыкай, унутры нацерці часнаком. Падрыхтаваць начынку: ачышчаны і парэзаны на кусочкі яблык змяшаць з арэхамі, чарнаслівам, абрыкосамі, ачышчанымі і парэзанымі кусочкамі апельсіна. Начынку пакласці ў сярэдзіну тушкі і зашыць адтуліну ніткай ці закалоць драўлянымі палачкамі, каб скура не разыходзілася і сок ад фруктаў не выцякаў. Зашытую тушку абмазаць з усіх бакоў алеем, калі хочаце, каб скура была румянай і хрумсткай, не "варанай", і пакласці ў глыбокі протвень ці качачніцу. Побач пакласці цэлыя ці папалам парэзаныя яблыкі ў лупінах і ачышчаную і разрэзаную на чатыры часткі цыбуліну. Закрыць качачніцу крышкай ці протвень шчыльна фальгой і паставіць прыкладна на 3 гадзіны на сярэдні агонь ў духоўку, паліваць праз кожныя паўгадзіны тлушчам, што выцякае з птушкі. Апошнія 15-20 хвілін зняць крышку, выліць застаўшыся тлушч, паліць гуся (качку) сокам апельсіна і падрумяніць у духоўцы без крышкі. Падаваць на вялікім блюдзе, папярэдне пасыпаць зелянінай, абкласці тушанымі яблыкамі і кружочкамі свежага апельсіна.

Кінатэатр «Радзіма»

3-5 студзеня.
Маладзёжная камедыя **"Сексі Бойз, ці Французскі пірог"**, Францыя – у 17.00 і 19.00.
Камедыя **"Клуб"**, Францыя – у 19.00.
3 студзеня.
"Гары Потэр, ці Філасофскі камень", ЗША, прыгоды – у 14.30.
3-6 студзеня. "Рыцар Камелота", ЗША, камедыя – у 15.00.
6-12 студзеня. ПРЭМ'ЕРА. **"Антыкілер"**, Расія – у 17.00; 19.00 і 21.00. 9 студзеня – у 19.00 і 21.00.

ДЛЯ ДЗЯЦЕЙ
3 студзеня – **"Геркулес"** – у 12.00.
4 студзеня – **"Крошка Сцюарт"**, ЗША, камедыя – у 12.00.
5 студзеня – **"Прыгоды Мюнхгаўзена"** – у 12.00.
6 студзеня – **"Беласнежка"**, ЗША, прыгоды – у 12.00.
7 студзеня – **Усе сабакі трапляюць на Каляды"**, ЗША, мультфільм – у 12.00.
7-12 студзеня. Новы фільм для ўсёй сям'і. **"Тайная крэпасць"** – у 15.00
Перад пачаткам фільма — дыскатэка.
Тэл. для даведак: 7-15-92, 7-06-30.

■ ІМЯНІНЫ

4 студзеня
Праваслаўныя: Настассі, Фядоцці, Яўціха.
Каталіцкія: Альжбеты, Анелі, Рыгора, Тытуса, Яўгена.

5 студзеня
Праваслаўныя: Зоціка, Паўла, Феакціста.
Каталіцкія: Шымана, Эдуарда, Эміліяна, Яна.

6 студзеня
Праваслаўныя: Клаўдзіі, Яўгенні, Мікалая.
Каталіцкія: ТРЫ КАРАЛІ (Вадохрышча – Богаяўленне Госпаднае), Андрэя.

7 студзеня
Нараджэнне Хрыстова па календары праваслаўнай канфесіі

8 студзеня
Праваслаўныя: Канстанціна, Яфіма.
Каталіцкія: Мсціслава, Севярына.

9 студзеня
Праваслаўныя: Сцяпана, Фёдара.
Каталіцкія: Юльяны.

■ ТВАЁ ІМЯ

Максім

Імя Максім у перакладзе з лацінскай мовы азначае "найвялікшы". Па натуры халерык. Здаецца, што вось-вось узарвецца, але нічога падобнага не адбываецца. Яму ўдаецца быць неперасўзыдзеным пасрэднікам. Максім вынослівы і гнуткі. Добра ведае свае магчымасці. Калі бывае сканцэнтраваным, то можа дасягнуць вышынь у грамадстве. Нераўнадушны да слабага полу. Валодае дарам узаемаразумення і прыроджанай дыпламатыі. Аб'ектыўны. Незвычайна лёгка знаходзіць выхад з любой складанай сітуацыі, вельмі рашучы. Ён умее пераконваць людзей, а калі размова ідзе аб пачуцці кахання, то гэта проста-такі неперасўзыдзены акцёр. Ён зацыклены на сваім гонары.

Асабліва сочыць за тым, каб хто-небудзь не скарыстаўся яго шчодрасцю. Прафесію выбірае такую, якая яму прыемная. У большасці сваёй гэта самавучка, па крайняй меры ў той галіне, што вядзе да поспеху. Ён вучыцца ў жыцці, а не ва універсітэтах. Мае добрую інтуіцыю, і да таго ж нядрэнны псіхолаг. Валодае дзіўнай памяццю, зайздрасным пачуццём гумару. У яго ёсць талент маніпулявання дзеяннямі людзей. Імкнецца быць каханым, але не хоча, каб чыё-небудзь пачуццё стала для яго абузай. На ўсё глядзіць, як валадар свету і гаспадар. Шчыра хоча дапамагчы іншым. У гэтым яму дапамагае незвычайная інтуіцыя. Ён з лёгкасцю раскрывае свае таленты.

У Максіма развіты жывёльны інстынкт да выжывання. Толькі яму неабходныя свежае паветра, адпачынак. Да жыцця адносіцца як да азартнай гульні. Вельмі камунікабельны, у зносінах сардэчны і просты. Калі жэніцца, то іграе ролю нявольніка, каб жонка выконвала яго капрызы і патурала яго слабасцям.

Ці ўцалеюць нарачанскія вугры

(Падслуханая размова паміж нарачанскімі впграмі)

Толькі што пенілася-шумела Нарач, хвалі то набягалі, то адступалі ад берага. Праз некаторы час вецер суцішыўся. Паступова сціхала гайданне хваляў. Выглянула з-за хмар сонейка, усміхнулася і ўглядзелася ў возера-люстэрка.

Ля самага берага спынілася некалькі вугроў – адзін з іх большага памеру. Рыбіны распачалі паміж сабой гаворку:

— Слухайце, сябры, ці дажывём да таго часу, калі зможам зрабіць вандроўку-падарожжа ў Саргасава мора, за тысячы-тысячы кіламетраў, дзе толькі там адбываецца нераст, ці малькі прыплывуць да берагоў Еўропы? – распачаў гаворку адзін з вугроў.

— Ты, непаседа, будуеш грандыёзныя планы ў сваёй вузкалобай галаве, верыш у светлую будучыню вугравога племя! А не хочаш трапіць на электравуду? – пачуўся голас суседа.

Нейкі час запанавала цішыня. Там-сям былі бачныя лодкі ад гатаўскага берага. Мо' былі рыбакі-аматары са звычайнымі вудачкамі, а мо' браканьеры заядлыя, вопытныя, з тэхнічнымі сродкамі лову рыбы: электравудамі, акумулятарамі. Усяго гэтага вугры не бачылі, не адчувалі пагрозы свайму жыццю і працягвалі гутарку.

— Не гавары лепш пра электравуды ці электрапаравады, падводных плыўцоў-аквалангістаў! Бярэ жах! Аднойчы апынуўся паблізу смертаносных прылад. Цудам уцалеў. Шмат нашага брата загінула. А колькі другой рыбы недалічылася возера. Жах! (Маўчанне). А што ты, Вугар Вугровіч, на хрыбце нейкую тоўстую кнігу цягнеш.

— Гэта "Радавод нарачанскіх вугроў".

— Хочам і мы яго прачытаць! – азвалася некалькі вугроў.

— Чытанне ўсяго напісанага зойме шмат часу. Я лепш перакажу найбольш цікавыя старонкі. Слухайце ўважліва і запамінайце. Хай будзе ўсім вам вядома, што ў Саргасавым моры наш падводны раддом. Нарадзіўшыся там, маленькія вугры даплываюць праз шмат часу да берагоў Францыі, Нямеччыны. Многім удаецца трапіць у рэкі, а па іх і да азёраў дабрацца. Калісьці даўно з Балтыкі малькі траплялі ў Нёман, а далей у Вілію, а па ёй ў раку Нарач, а затым у возера Нарач. Цяпер нізашто сюды не дабрацца, бо на Нёмане пабудавалі плаціны электрастанцыі.

— Дык якім жа чынам мы апынуліся тут, у далечыні ад роднага акіяна? – спытаў недасведчаны малады вугор.

— У 20-х гадах XX стагоддзя прайшло першае масавае зарыбленне Нарачы і суседніх вадаёмаў вуграмі. Такое паўтаралася і ў далейшым. Год 20 таму назад, а таксама і ў іншыя гады асабліва шмат прывезлі сюды ў спецыяльных кантэйнерах малькоў з Францыі, самалётам. Французам заплацілі валютай.

— Кажаш, што адны людзі клапоцяцца, каб у Нарачы было шмат вугроў, а іншыя – каб тых вугроў на электраток, у капцільню, а потым на рынак?

Суцішыліся вугры, задумаліся над сваім лёсам.

— А што яшчэ ў тваім радаводзе? – пачулася пытанне.

— Ёсць вытрымка з кнігі "Мой сум, Нарочча...". Яе аўтар, пісьменнік з прынарачанскай вёскі Сіманы Вячаслаў Лапцік. Слухайце, што ён піша: "Неяк вясной на Нарачы ўбачылі дзіўны малюнак: на паверхню пачаў марудна ўсплываць вугор. Усплываў і зноў апускаўся пад ваду. Прайшло яшчэ два-тры дні, і берагі турбазы "Возера Нарач" ля вёскі Сцепянёва пабялелі ад мёртвай царрыбы"! (стар. 54).

Адны казалі: ад таго, што была гарачыня, у бязветранае надвор'е вада не перамешвалася, не абагачалася кіслародам, а таму вугры задыхнуліся. Другія – што ў Нарач час ад часу траплялі нечыстоты з каналізацыі (праходзіць недалёка ад возера). Хто там ведае праўду.

Неба пахмурнела, блізіўся вечар. А канца размовы не было.

— Як лавілі нашага брата раней?

Лавілі, ды і нямала. Жылося нам лягчэй, бо не мялела возера, з прыазёрнай асфальтавай дарогі не сплываў у ваду мазут з аўтатранспарту. Лавілі, але не варварскім метадам і не ўсіх вугроў без разбору... А толькі тых, што сталі дарослымі, у навальнічныя ночы імкнуліся па рацэ Нарачанцы даплысці ў Вілію, Нёман і далей. Тады рыбакі ставілі на рацэ вугралоўкі. Трапіш – бывай жыццё! На ўсю акругу праславіўся калісьці рыбак з вёскі Наносы Міхаіл Роліч. Вялікі знаўца тоняў, звычак рыб. Кажуць, калісьці паны з Вільні прыязджалі, каб паглядзець на рыбака са славутай Нарачы. А пасля вайны фотапартрэт Міхаіла Роліча ўпрыгожыў вокладку часопіса "Огонёк".

— Вось як! А мне вядома, што з захапленнем пісаў пра Нарач і вугроў Віталь Вольскі (аўтар камедыі "Несцерка"). Паэт-зямляк Мар'ян Дукса прысвяціў адзін са сваіх вершаў вуграм...

Тут перапыніў адзін з невялікіх вугроў:

— Дазвольце мне прадэкламаваць гэты верш:

I чуе кожны нарачанец,
Калі задрэмлюць
зморана бары,
Духмянымі мурожнымі
начамі
На ўзбярэжжы
шастаюць вугры.
Бязногія спяшаюцца
ў росы –
Абрыдла начаваць
на глыбіні...
Гуляць ім, небаракам,
засталося
На Мядзельшчыне
лічаныя дні.

А заўтра іх у лівень
навальнічны,
Калі на бераг
хлыне ўкляя,
Відаць, апошні раз
у Атлантычны
Пагушкае
на хвалях Вілія.

Ударамі ў вадзе хвастамі, плаўнікамі выказвалі задавальненне і словамі верша, і дэкламатара. А той працягваў:

— Калі былі жывыя Максім Танк, Аркадзь Куляшоў і Міхась Лынькоў (яны мелі дачы побач з вёскай Купа), любілі парыбачыць. Рэдка ім трапляўся вугар, але гэта іх не засмучала. Жартавалі ды частавалі ля вогнішча Якуба Коласа, які прыязджаў адпачыць на Нарач.

— А што яшчэ ў тваёй кнізе напісана? – сказаў адзін з субяседнікаў.

Галоўны летапісец і трымальнік кнігі "Радавод нарачанскіх вугроў" адказаў:

— Ёсць рэкамендацыі трымацца бліжэй Гатаўскіх ямаў – самай вялікай упадзіны на Нарачы. Яна непадалёк ад пансіяната "Сосны" – здраўніцы, якая належыць ураду рэспублікі ці іншаму высокаму ведамству. Адпачываючыя той здраўніцы не стануць лавіць вугроў электравудамі, сеткамі (ім гэта не да гонару). Сюды браканьеры не асмеляцца паказвацца.

Гэты наш радавод я схаваю пад камень ля Гатаўскіх ямаў, пра гэтае будзеце ведаць вы ці іншыя суродзічы.

— Запішыце ў тую кнігу вось такія звесткі: у магазінах пачалі прадаваць кнігі, як лавіць вугроў, карту-схему Нарачы. Усё на нашыя галовы, такія мы безабаронныя!

Зусім звечарэла. Успыхнула святло ў вокнах санаторыя "Нарач", у тургасцініцы "Нарач" і іншых здраўніцах. На возеры была цішыня. I раптам, бы гром, пранеслася музыка... Ды яшчэ якая! Барабаны чуліся мацней за ўсё. Вугры знямелі. З-пад Урлікаў, дзе ля берага на "вечнай стаянцы" застыў катэр-рэстаран ды яшчэ ўпрытык памост-пантон прыліп, неслася гром-музыка, якая глушыла многіх жыхароў Купы ды і насельнікаў азёрных глыбіняў, вадаплаўных птушак – лебедзеў, чаек, качак.

... Вугры пачалі расплывацца ў розныя бакі. У галовах была адна і тая ж думка: як не трапіць пад электраток, у сетку браканьера. Пакуль што субяседнікі не думалі пра Саргасава мора! Як уцалець у Нарачы!

Гутарку вугроў падслухаў і запісаў Рыбак ГАТАЎСКІ.

ТРАНСПАРТ

ПРАДАМ

- З/ч да Вольвы-340. Т. у Маладзечне 20184.
- А/м Міцубісі-Кольт, 1987 г. в., на запчасткі, з дакументамі. Тэл. (8-029) 6877017.
- Вольву-440, 1995 г. в., месяц з Германіі, 1.8i, сіні перламутр, ёсць усё, 4300 у. а., торг. Т. у Маладзечне 28327.
- З/ч б/у ФВ-Гольф, Пасат. Тэл. (8-029) 6580594.
- Форд-Сіеру, універсал, 2.3Д, 1988 г. в., 1600 у. а., торг. Т. у Валожыне 58975 (увечары).
- Хонду-Цівік, лістапад 1993 г. в., чырвоны, 2-дзверны, 1.4Б, 3 дні з Германіі; Мерседэс-1114, г/п 5 т, ізатэрма, 1992 г. в., толькі з Германіі; Мерседэс-709, 1990 г. в., мэблевы фургон, 35 м³. Т. у Маладзечне 37170.
- Аўдзі-80 В-4, 1993 г. в., 2.3Е, АВС, г/у, эл/шкло, эл/люстэркі, 4200 у. а.; Аўдзі-80, 1985 г. в., пераходная, выдатны стан, 1400 у. а. Т. у Маладзечне 90138, (8-029) 6228948.
- Опель-Амегу, 12.1987 г. в., чырвоны, 1.8 бензін, выдатны стан, салон люкс, ц/з, г/у, эл/люстэркі, з Германіі 2 месяцы, новыя АКБ і гума. Т. у Маладзечне 63640, (8-029) 6219571.
- VW T-4, 2.4D, 1992 г. в., пасажырскі, доўгі. Тэл. (8-029) 6576034.
- ВАЗ-2106, з Германіі, 1983 г. в., 700 у. а.; ВАЗ-2105, 1985 г. в., 900 у. а. Т. у Маладзечне 40747.
- Рэно-Лагуна, 09.1995 г. в., Крайслер-Неон, 11.1994 г. в. Т. у Маладзечне 40414, (8-029) 6575486.
- ВАЗ-21063, 1990 г. в., 1000 у. а. Т. у Маладзечне 65112.
- Опель-Кадэт, караван, 1990 г. в., 1.4, чырвоны, 1500 у. а. Т. у Маладзечне 62408.
- Шкоду-Фаварыт, 1993 г. в., добры стан, 1400 у. а. Т. у Смаргоні 33456.
- Паўпрычэп ОДАЗ да КамАЗа, г/п 14 тон, даўжыня 9 м, двухвосны. Т. у Смаргоні 36571 (у любы час).
- Рухавік да МТЗ, 500 у. а., або мяняю. Варыянты. Т. у Смаргоні 51410.
- Тэрмінова Форд-Транзіт, 1993 г. в., аб'ём 2.5, дызель. Т. у Вілейцы 64547.
- Аўдзі-100, 1985 г. в., 1800 см³, выдатны стан. Т. у Вілейцы 55020, 33579.
- Форд-Скорпіё, 2.0 бензін, 1985 г. в. Т. у Вілейцы 42263.
- **АЎДЗІ-100 АВАНТ**, 1983 г. в., 1.8 карбюратар, серабрысты, выдатны стан. Тэл. (8-029) 6799159.
- Форд-Мандэо, 1994 г. в., зялёны перламутр; рэно-19, 1994 г. в., зялёны перламутр. Тэл. (8-029) 6544766.
- Аўдзі-80 В-4, 1993 г. в., 2.0Б, цёмна-зялёны металік, эл/люк, новая гума, ц/з, г/у, карэктар фар. Т. у Вілейцы 33223, (8-029) 6254552.
- М/а Мерседэс-210D, легкавы, высокі, доўгі, вішнёвы, лістапад 1994 г. в.; грузавы фургон Рэно-В90, 2.8 турбадызель, спарка, грузападымальнасць 3 т, колер белы, 1990 г. в. Тэл. (8-029) 6583370.
- Рэно-19, 1994 г.экспл., 1.8 моно, г/у, п/б, к/ф, з Германіі. Т. у Маладзечне 31730, 32444.

Куплю
трос спідометра, ручку дзвярную, фільтр паветраны, цягу рулявой калонкі да а/м "Ісудзу-Мідзі", 2.4 турбадызель, 1995 г. в.
Тэл. (8-029) 6550799.

НЕРУХОМАСЦЬ

ПРАДАМ

- Дом у Вілейцы, абмяняю на кватэру. Т. у Вілейцы 53888.
- 2-пакаёвую кватэру ў Маладзечне. Т. у Маладзечне 67443.
- Дом у в. Ручыца з участкам 0,31 га, побач рака. Т. у Вілейцы 57180.

КУПЛЮ

- Дом у Вілейцы. Т. у Вілейцы 53820 (пасля 18⁰⁰), (8-029) 6531277.
- Дом у Вілейцы. Т. у Вілейцы 59005, (8-029) 6959005.
- Дом у радыусе 15 км ад Маладзечна. Т. у Маладзечне 40523.

НАЙМУ

- **ГАРАЖ У ВІЛЕЙЦЫ. Тэл. (8-029) 6550799.**
- Аднапакаёвую кватэру або пакой у Маладзечне з 14 па 29 студзеня. Т. у Смаргоні 34031 (увечары).
- Маладая сям'я нойме кватэру або пакой. Т. у Маладзечне 51934.

ПАСЛУГІ

ДЛЯ МАЛАДЫХ

- **ВЯСЕЛЬНЫЯ І ВЯЧЭРНІЯ ЎБОРЫ:** модныя, элегантныя, новыя паступленні, вэлюм у падарунак. Т. у Маладзечне 39293, (8-029) 6339293. Ліц. №04599 Белбытсаюза18.10.1999-18.10.2004.
- **У САЛОНЕ ВЯСЕЛЬНАЙ МОДЫ "РАКСАЛАНА"** новая калекцыя "Зіма-2003". У падарунак вэлюм. Гасцініца "Маладзечна". Т. у Маладзечне 74109, 51070. Ліц. №00582 Белбытсаюза 4.06.1999-4.06.2004.
- **ВЯЛІКІ ВЫБАР** вясельных і вячэрніх убранняў. Сукенка для маці нявесты — **БЯСПЛАТНА**. Т. у Маладзечне **50825**. Ліц. №03716 Белбытсаюза 13.08.99-13.08.2004.
- **ВЯСЕЛЬНА-ВЯЧЭРНІ САЛОН "МІЛЭДЗІ".** Вялікі выбар. Маладзечна, вул. Буйніцкага, 30. Т. у Маладзечне 77382. Ліц. №03576 БДААБАН 31.01.2002-31.01.2007.
- Вясельныя і вячэрнія сукенкі. Маладзечна, вул. Будаўнікоў, 15а (Дом быту). Т. у Маладзечне 67877 (дам.), (8-029) 6208849. Ліц. №03204 БДААБАН 30.11.2001-30.11.2006.
- **ВЯСЕЛЬНЫЯ І ВЯЧЭРНІЯ ЎБОРЫ.** Вялікі выбар. Усе памеры. **Т. у Вілейцы 55513**, (8-029) 6655513. Ліц. №04123 БДААБАН 24.04.2002-24.04.2007.

ВІДЭАФОТАЗДЫМКА

- Відэаздымка. Простая і камп'ютэрная апрацоўка. Т. у Маладзечне 39256, 37744. Ліц. №803 МК РБ 5.10.2000-5.10.2005.

ПЕРАВОЗКІ

- Вадзіцель з асабістым м/а (8 месцаў) шукае работу, прыработак, магчымыя камандзіроўкі ў Польшчу. Тэл. (8-029) 6965929.

ІНШЫЯ ПАСЛУГІ

- Пракат гульнявых прыставак "Sony PS" і "Sega DC". Дастаўка. Т. у Маладзечне 39379. Ліц. ББС №01796 ад 8.05.2001 г.да 8.05.2006 г.
- Выконваем размол збожжа. Т. у Вілейцы 35113.

РОЗНАЕ

ПРАДАМ

БЫТАВАЯ ТЭХНІКА

- Малагабарытны халадзільнік нядорага. Т. у Маладзечне 77948.

МЭБЛЯ

- Мэблю ў добрым стане; дзверы. Т. у Смаргоні 53890.

ЖЫВЁЛА

- Шчанят нямецкай аўчаркі. Т. у Маладзечне 63368, 71301.
- **ШЧАНЯ СЯРЭДНЯАЗІЯЦКАЙ АЎЧАРКІ З РАДАСЛОЎНАЙ. Тэл. (8-029) 6337275.**
- Жарэбчыка, 5 мес., в. Люташ. Т. у Валожыне 45352.
- Кабылу у в. Сакавічы, Куранецкі с/с, Вілейскі р-н, Ягаловіч.

ІНШАЕ

- **ПОМНІКІ** з мармуровай крошкі. Якасць, рэальныя цэны. Маладзечна, вул. Бухаўшчына, 58 (каля Палаца культуры). Т. у Маладзечне 70656.
- **КАМП'ЮТЭРЫ PI-PIV, КАМПЛЕКТУЮЧЫЯ, Б/У, ГАРАНТЫЯ. ДАСТАЎКА. Т. у Маладзечне 60583, 64687, (8-029) 6432423.**
- Радыётэлефон далёкага і блізкага радыуса, АОН. Т. у Маладзечне 54087.
- Сотавы тэлефон Філіпс (стан ідэальны, поўны камплект + чахол) да 14.01 падключэнне бясплатна. Т. у Маладзечне 40398, (8-029) 6547641.
- **КАМП'ЮТЭР INTEL, AMD — Б/У. КАМПЛЕКТУЮЧЫЯ, ГАРАНТЫЯ, РАМОНТ. Т. у Маладзечне 54583, (8-029) 6161705.**
- Відэакамеру Panasonik. Т. у Маладзечне 39256.

КУПЛЮ

- **ФОТААПАРАТЫ**, аб'ектывы, **ГАДЗІННІКІ**, грамафоны, абразы, мэблю, фарфор і іншыя старадаўнія рэчы. Т. у Маладзечне 65542, (8029) 6564854.
- Буйную бульбу, моркву, буракі сталовыя, капусту, цыбулю. Тэл. (8-029) 6877017.
- Пэйджэр б/у. Тэл. (8-029) 6550799, пэйдж.501 (тэл. 8-01773-30020).
- "Статут Вялікага Княства Літоўскага"; кнігу "Памяць. Валожынскі раён". Т. у Маладзечне 61821 (раб.), 76428 (дам.).
- Старадаўнія даваенныя рэчы. Т. у Смаргоні 51245, (8-029) 6313362.

ЗГУБЛЕНА

- У навагоднюю ноч у р-не СШ №12 прапала сука пароды даберман (чорны акрас). Просім паведаміць інфармацыю за ўзнагароду. Т. у Маладзечне 61716.

ПАТРАБУЮЦЦА

- Філіял камерцыйнай замежнай фірмы ў Мінску запрашае новых супрацоўнікаў на вакансіі рознага ўзроўню. Т. у Мінску 2140643 (9⁰⁰-13⁰⁰), (8-029) 6140643.
- **РАБОТА Ў МАСКВЕ:** муляры, цесляры-бетоншчыкі, газаэлектразваршчыкі, электрамантажнікі, тынкоўшчыкі-маляры, плітачнікі, сталяры, сантэхнікі, рознарабочыя. Жыллё, рэгістрацыя, медстрахоўка, харчаванне. "Жылбуд". Тэл. (8-029) 6595970.

■ ЭКСПРЭС-АПЫТАННЕ МАЛАДЗЕЧАНЦАЎ

Што чакаеце ад года Казы?

Ірына Раманенка, супрацоўніца ВНУ:

— А я і сама Каза. Хачу зрабіць прыемнае сыну. Як нам бацька Мапа прыдбае грошы, то куплю нашаму Змеяняці камп'ютэр.

Яўген Гарбуноў, прадпрымальнік:

— Хачу купіць камп'ютэр. Грошы папрашу ў жонкі. Калі не дасць, буду шукаць рэзервы на баку.

Уладзімір Маркун, рабочы:

— Каб дачка ў ВНУ паступіла. У тэхнікум не хачу. Навошта губляць гады. Пасля 11 класа толькі ў інстытут ісці трэба.

Сяргей Шушкевіч, беспрацоўны:

— Хачу з'ездзіць з жонкай летам адпачыць. Толькі грошай яшчэ няма. Прадам машыну – будуць. А дачцэ веласіпед куплю.

Падрыхтавала Ірына РАБУШКА.

■ НАДВОР'Е

Мінск	3.01 дзень	3.01 вечар	4.01 дзень	4.01 вечар
ападкі				
атмасферны ціск, мм	715	716	724	725
тэмпература паветра, °С	1 – -1	1 – -1	-7 – -9	-9 – -11
вільготнасць паветра, %	98	98	97	98
вецер, м/сек	1-3	1-3	1-3	1-3

Вільня	3.01 дзень	3.01 вечар	4.01 дзень	4.01 вечар
ападкі				
атмасферны ціск, мм	723	726	733	733
тэмпература паветра, °С	-1 – -3	-4 – -6	-9 – -11	-11 – -13
вільготнасць паветра, %	98	96	97	98
вецер, м/сек	2-5	4-7	1-3	1-3

Чытайце праз тыдзень:

- **«Казлу» – 30 год.** Юбілей аднай з самых папулярных аўтамабільных марак на тэрыторыі СНД справілі напярэдадні Новага года.
- **Крок наперад, крок назад.** Апошні Дэкрэт прэзідэнта спрашчае жыццё чыноўнікам. Каментарый да падзеі юрыста Сяргея Балыкіна.

Гараскоп 6 – 12 студзеня

Авен (21.03–20.04)

Звычайна вы добра арганізаваны чалавек, але часам трапляеце ў цяжкае становішча. Планеты менавіта намякаюць на гэта. Завяршыце ўсё, што пачалі, не ешце, што папала, бо можаце атруціцца, магчыма, рыбай.

Цялец (21.04–21.05)

Захоўвайце асцярожнасць у сітуацыях, якія могуць аказацца аварыйнымі. У вас пад'ём творчых сіл, выкарыстоўвайце іх так, каб заставаўся час на чытанне. Не пужайцеся складанай літаратуры, вы яе засвоіце.

Блізняты (22.05–21.06)

У гэты перыяд вы праявіце актыўнасць у грамадскай дзейнасці, сярод вялікага зборышча людзей. Хутчэй за ўсё гэта будзе тым ці іншым чынам звязана з работай і вашымі прафесійнымі абавязкамі. У некаторых выпадках – з вашымі асабістымі планамі і жаданнямі.

Рак (22.06–23.07)

Гэты перыяд падыходзіць для таго, каб усцешыцца прыемнай кампаніяй сяброў і сапратнікаў. Вы будзеце ў цэнтры ўвагі ў сваіх слухачоў, кім бы яны ні былі – суседзямі па лесвічнай пляцоўцы, гледачамі ў зале ці кліентамі фірмы.

Леў (24.07–23.08)

Некаторыя Львы вельмі здзівяць навакольных людзей сваімі паводзінамі і нечаканымі ўчынкамі, якія ніяк не стасуюцца з прывычным для ўсіх стылем іх жыцця. Такая іх натура – дня не могуць пражыць, каб не здзівіць каго-небудзь. Не выключана абвастрэнне хранічных захворванняў.

Дзева (24.08–23.09)

Вы будзеце празмерна апякаць сям'ю, абмяжоўваць ініцыятыву, што выкліча раздражненне ў блізкіх. Па магчымасці адмоўцеся ад прыёму гасцей і паходаў у госці – паклапаціцеся аб сваім здароўі.

Шалі (24.09–23.10)

Іншыя будуць ці падманваць саміх сябе, ці будуць хацець падмануць вас. Цяпер, калі вас папярэдзілі, вы будзеце напагатове і станеце адносіцца да ўсяго, што яны скажуць вам, з меншым даверам. Акрамя таго, калі вы пакутуеце на харчовую алергію, праяўляйце асаблівую асцярожнасць у адносінах яды, інакш вы рызыкуеце захварэць і нават трапіць на бальнічны ложак.

Скарпіён (24.10–22.11)

У гэты перыяд, магчыма, у вас узнікне вострае пачуццё незадаволенасці. Асабістыя адносіны будуць складвацца не так, як хацелася б вам. Але гэта ненадоўга.

Стралец (23.11–21.12)

Не рэкамендуецца займацца справамі, звязанымі з рызыкай, азартнымі гульнямі. Спрыяе адпачынак у сям'і, прагулкі ў адзіноце. У другой палове перыяду рыхтуйцеся пачуць прыемную нечаканую навіну.

Казярог (22.12–20.01)

Гэты перыяд вельмі падыходзіць для паляпшэння стану здароўя і папаўнення фізічнага патэнцыялу. Наведайце трэнажорную залу, басейн ці проста пачніце рабіць ранічную зарадку.

Вадалей (21.01–19.02)

Гэта перыяд самаабароны, адстойвання сваіх прынцыпаў. Уплыў некаторых планет на вашае жыццё бачна аслабне. Праявіце ўласцівую вам здольнасць да аналізу, мяккасць і сціпласць, вы зможаце змяніць сітуацыю да лепшага.

Рыбы (20.02–20.03)

На жаль, зоркі некалькі змянілі сваё становішча. Гэта азначае ці пустую трату грошай, ці тое, што хтосьці падманам паспрабуе выманіць у вас кругленькую суму. Вам трэба быць больш асцярожнымі. Варта не давяраць нават уласным вачам.

Адкуль прывезлі елку?

ВАЛОЖЫН. Да сёлетніх навагодніх святаў лясгас нарыхтаваў прыкладна 6 тысяч елак. Год таму – больш за 7 тысяч.

Дырэктар лясгаса Іван Віршыч тлумачыць гэта тым, што ў людзей няма грошай, каб купіць елку. Лясгас прадаваў іх у 2-х мінскіх пунктах. Але ў Валожыне разыходзяцца больш і хутчэй. "І так штогод", — зазначае І.Віршыч.

На Валожыншчыне расце 18 гектараў яловых насаджэнняў. Гэта 20% ад усёй колькасці лесу. Высечка елак справа не аднаго дня. Высякаць іх можна, калі ад пасадкі пройдзе 8 гадоў. Маленькія елачкі ссякаюць уручную. Вялікія спілоўваюць бензапілой. Як і 25-метровую елку, што стаіць на галоўнай плошчы райцэнтра. Да 20 гадоў дрэва расце марудна, а потым – хутка. Елка можа жыць 150-200 гадоў. З 80-100 гадоў яна лічыцца спелай, і яе можна выкарыстоўваць на драўніну.

У сувязі з пацяпленнем клімату, паніжэннем грунтовых вод, елкі засыхаюць. "Апошняе масавае ўсыханне гэтых дрэў было 200 гадоў таму", — гаворыць дырэктар лясгаса. – На поўдні Беларусі елак наогул няма. Яны сохнуць і ў Польшчы, і ў Расіі".

У Валожынскім лясгасе нават вопыт па падкормцы елак праводзілі. "Але нічога гэта не дае, — кажа І.Віршыч. – Ды і хаця б угнаенняў на падкормку палёў хапіла".

Догляд за елкамі адзіны – высечка лесу дзеля яго ачысткі.

Ірына РАБУШКА.

Тэлефонныя коды гарадоў рэгіёна: Маладзечна - 01773, Вілейка - 01771, Смаргонь - 01592, Ашмяны - 01593, Валожын - 01772, Мядзел - 01797, Астравец - 01591, Мінск - 017(2)

Рэгіянальная газета

Заснавальнікі: Аляксандр МАНЦЭВІЧ, Дзмітрый ХАРЫТОНАЎ, Ніна МАНЦЭВІЧ.
Пасведчанне № 227.
Галоўны рэдактар **Аляксандр МАНЦЭВІЧ**.

Інфармацыйна-рэкламнае штотыднёвае выданне для рэгіёна і рэспублікі. Выходзіць па пятніцах. Тыраж **10300 экз.** Індэкс **63212** (індывідуальная падпіска), **63369** (ведамасная падпіска). Падпіска праводзіцца пастаянна ў паштовых аддзяленнях рэспублікі. У розніцу – цана свабодная. **№ 1 (402) 3.01.2003**. РУП «Друкарня «Перамога», Міністэрства інфармацыі РБ. 222310, Маладзечна, вул. Таўлая, 11. Зак. № 1. Падпісана ў друк у 13.00 2.01.2003

Наш адрас: 222310, Маладзечна, Вялікі Гасцінец, 68а.
ТЭЛЕФОНЫ/ФАКС: (01773) 6-96-67, 5-38-41, 5-07-99.
E-mail: regionnews@promedia.by
http://regionnews.promedia.by

ПРЫЁМ ДРОБНЫХ АБ'ЯЎ

Маладзечна: Вялікі Гасцінец, 68а. **Тэл. 69667, 53841.**
Вілейка: вул. Вадап'янава, 23, капіравальны цэнтр «Парус». **Тэл. 55284.**
Смаргонь: вул. Танкістаў, 8, рэдакцыя «Новой газеты Сморгони». **Тэл. 33077, 34353.**

Разліковы рахунак №3012164030006 у філіяле ААТ «Белзнешэканамбанк» у Маладзечне, код 211, атрымальнік ТАА Рэдакцыя газеты «Рэгіянальная газета», УНН 600288444